Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Ҳалқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

15 июнь, шанба, 1996 йил
Сотувда эркин нархда. № 121 (1374)

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

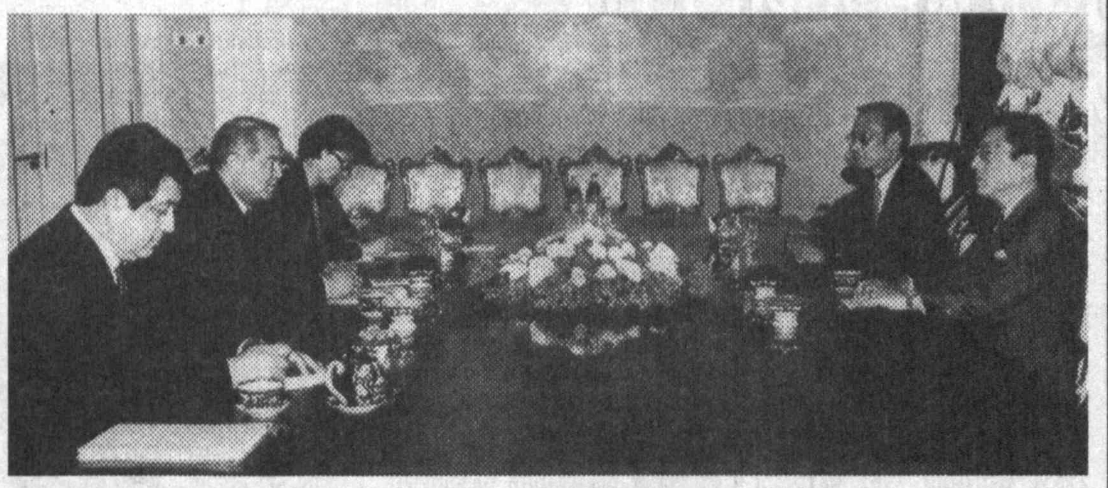

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов 14 июнь куни Бельгия ҳукумати расмий вакили, сенатор Роберт Урбен раҳбарлигидаги делегацияни қабул қилди.

Ислом Каримов Ўзбекистон халқи Бельгияни яхши билишини, унинг Европада ва жаҳонда муҳим ўрин тутишидан воқифлигини таъкидлади. Ҳудудида Европа Иттифоқи (ЕИ) қароргоҳи ва муассасалари жойлашган Бельгия Ўзбекистон билан ЕИ ўртасидаги ҳамкорликни ёқлаб овоз бергани муҳим аҳамиятга эга эканини қайд этди.

— Бельгия катта экспорт қудратига эга мамлакатдир, — деди, жумладан, Ўзбекистон раҳбари. — Ўзбекистон ҳам табиий заҳираларга, хомашёларга бойдир. Шу боис икки мамлакат ўртасида савдо-иқтисодий ва бошқа турли соҳаларда ҳамкорлик борасида фойдаланилмаган имкониятлар кўп.

Суҳбат чоғида Ўзбекистон Республикаси билан Бельгия Қироллиги ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантириш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Бош вазири ўринбосари В. Чжен, ташқи ишлар вазири ўринбосари Ш. Шоисломов иштирок этди.

Учрашувда Бельгия Қироллигининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси М. Адам ҳозир бўлди.

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов шу куни Япониянинг хорижий иқтисодий ҳамкорлик жамғармаси (ЯХИҲЖ) вице-президенти М. Куботани ҳам қабул қилди.

Президент Ислом Каримов Япония билан Ўзбекистон ўртасидаги тобора ривожланиб бораётган ҳамкорлик яна янги лойиҳаларни биргаликда амалга оширишга руҳлантираётганини қайд этди. Икки мамлакат ўртасидаги алоқаларнинг мустаҳкамланишида Япониянинг бу машҳур жамғармаси муносиб ҳисса қўшаётганини таъкидлади.

— Япония хорижий иқтисодий ҳамкорлик жамғармасининг ўзига хослиги шундаки, у узоқ муддатга мўлжалланган лойиҳаларни қўллаб-қувватлайди, — деди, жумладан, Ислом Каримов.

М. Кубота ташриф давомида Ўзбекистонда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар билан бевосита танишиш имкониятига эга бўлганини таъкидлаб, ҳамкорликда вагонсозлик заводи барпо этиш лойиҳаси ҳар икки томон учун ҳам манфаатли эканини айтди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Бош вазири Ў. Султонов иштирок этди.

Учрашувда Япониянинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Укэру Магосаки ҳозир бўлди.

СУРАТЛАРДА: қабул пайти.
А. Тўраев олган суратлар.
(ЎзА).

ОЛИЙ МАЖЛИСДА УЧРАШУВ

Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Бельгия ҳукумати расмий вакили, сенатор Роберт Урбен бошчилигидаги делегация аъзолари 14 июнь куни Ўзбекистон Олий Мажлиси Раиси Э. Халилов билан учрашди.

Учрашувда Ўзбекистон парламенти Раиси меҳмонларга кўппартиявийлик асосида сайланган Олий Мажлис фаолияти, мамлакатимизда ислоҳотлар ҳуқуқий базасини яратиш борасида амалга оширилаётган ишлар, чет эл парламентлари билан алоқалар тўғрисида атрофлича сўзлаб берди.

Сенатор Роберт Урбен Ўзбекистон қисқа фурсатда мамлакат ички ва ташқи сиёсатининг муҳим жиҳатларини қамраб олган қонунларни ҳаётга татбиқ этишга эришганлигини мамнуният билан таъкидлади.

Учрашувда икки мамлакат парламентлари ҳамда Европарламент доирасида ҳамкорлик истиқболлари муҳокама этилди.

(ЎзА).

Бугуннинг гапи

ТАДБИРКОРЛИК ҲАРАКАТИ: ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДАН ҚАДАМ-БАҚАДАМ

Аввал хабар қилинганидек, 13 июнда пойтахтимиздаги «Киночилар уйи»да «Ўзбекистонда кичик, ўрта ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни маблағлар ҳамда ресурслар билан таъминлаш» мавзуида семинар-кенгаш ўз ишини бошлади.

Уни республика Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатасининг раиси, Олий Мажлис депутати А. Йўлдошев кириш сўзи билан очди.

Семинар йиғилишида Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчиси В. Голишев, республика Бош вазири ўринбосари, давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш Давлат қўмитасининг раиси В. Чжен қатнашди.

Семинар иштирокчилари уч кун давомида кичик бизнес тизимини моддий-техник жиҳатдан мустаҳкамлаш, хорижий инвестициялардан самарали фойдаланиш ва инвестицион лойиҳаларда қатнашиш, экспорт-импорт операцияларини амалга ошириш, товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорларни маблағ, хомашё билан таъминлаш шартлари ҳамда истиқболлари, лойиҳаларни молиявий суғурталаш, солиққа тортиш ва лицензия бериш тартиблари ҳақидаги маърузаларни тинглайдилар, ўзаро фикр ҳамда тажриба алмашадилар.

Кейинги йилларда давр руҳи ва талабларидан келиб чиқилиб, мамлакатимизда кичик, ўрта ҳамда хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда. Бу, албатта, бежиз эмас. Зеро, кичик бизнес иқтисодиётимизнинг устувор йўналишларидан биридир. Хусусий тадбиркорлик фаолиятини кенгайтириш ички бозорни мол ва маҳсулотлар билан тўлдирибгина қолмасдан, аҳолини доимий иш билан таъминлаш, турмуш фаровонлигини ошириш учун ҳам янги имкониятлар очиши шубҳасиз. Дастлабки натижалар шундан далолат беради. Ҳисоб-китобларга қараганда, айни пайтда республикамизда 65 мингдан зиёд кичик, ўрта ва хусусий корхона, 18 мингга яқин деҳқон (фермер) хўжалиги, 2,5 мингта қўшма корхона фаолият кўрсатаётир. Республика ялпи даромадининг 14-15 фоизи, ишлаб чиқарилаётган саноат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг салмоқли қисми улар ҳиссасига тўғри келади.

Семинар йиғилишида шу нарса алоҳида таъкидландики, мамлакатимиз раҳбарияти, ҳукуматимизнинг доимий ғамхўрлиги туфайли кичик бизнес тизимини ривожлантириш учун қулай шарт-шароит вужудга келмоқда. Эркин меҳнат фаолияти билан шуғулланувчилар манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси тузилиб, унинг фонди ташкил этилганлиги ва ҳукумат томонидан 150 миллион сўм маблағ ўтказилганлиги бунга ёрқин мисолдир. Мазкур фонд беш йил муддатга солиқлардан, шунингдек, қонун ҳужжатларида белгиланган мажбурий тўловлардан, палата аъзолари эса импорт-экспортга мўлжалланган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш учун технология, замонавий асбоб-ускуналар сотиб олишда давлат пошлиналаридан озод қилинади.

Кичик, ўрта ва хусусий бизнесни ривожлантиришда муайян ютуқларга эришилганига қарамасдан, ҳали бу борада ўз ечимини кутиб турган муаммолар оз эмас. Жойларда тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйишда маҳаллий шарт-шароит, молиявий имкониятлар тўлиғинча ҳисобга олинмаётир. Кредит маблағларидан фойдаланиш устидан етарли назорат ўрнатилмаган. Натижада уларни ўзбошимчалик билан сарфлаш, бошқа мақсадларда ишлатиш ҳоллари учрамоқда. «Тадбиркорбанк» томонидан берилган 300 млн. сўм пул ҳозиргача банк муассасаларига қайтарилмаганлиги ғоят ачинарлидир.

Одатда кредитлар бизнес-лойиҳаларга, уларнинг иқтисодий самарадорлигига қараб берилади. Республика «Бизнес фонд»и бу жараённи соддалаштириш, тадбиркорларга енгиллик яратиш учун барча чораларни кўрмоқда. Бугунги кунда ушбу фонднинг вилоят бўлимларидан 1-2 млн. сўмгача ссуда олиш мумкин. Бироқ ана шу маблағларнинг пировард натижаси кўнгилдагидек эмас. Айрим тадбиркорлар ўз зиммаларидаги масъулиятни чуқур ҳис этишмаётир. Ишлаб чиқаришни йўлга қўйишда қатъият ва ташаббускорлик етишмайди.

Хусусийлаштирилган талай корхона, фирмалар бугун молиявий ёрдамга муҳтож. Кичик бизнес субъектларини ривожлантириш ва янгиларини ташкил этиш айрим жойларда суст бораяпти. Уларга маркетинг, суғурта, ахборот, реклама ва бошқа турдаги консалтинг хизматлари кўрсатиш, тадбиркорлик бўйича мутахассислар тайёрлаш, товар ишлаб чиқарувчилар, тадбиркорларга бухгалтерлик ҳисоби ва ҳисоботи, аудиторлик текширишларини уюштириш, бизнес-режалар ва лойиҳаларнинг техник-иқтисодий асосларини тузиш соҳасида камчиликлар мавжуд. Палата аъзолари сафини кенгайтиришга етарли аҳамият берилмаяпти. Ҳолбуки, ҳуқуқий, молиявий манфаатларини кафолатли ҳимоялаш учун барча турдаги кичик ва хусусий корхона субъектлари палата аъзолари бўлиши лозим.

(Давоми 2-бетда).

НОТАЛАР АЛМАШИНДИ

Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Япония хорижий иқтисодий ҳамкорлик жамғармаси вице-президенти жаноб Кубота раҳбарлигидаги делегация аъзолари 14 июнь куни Вазирлар Маҳкамасига ташриф буюрди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ўткир Султонов меҳмонлар билан республикамизда Япониянинг мазкур жамғармаси фаолиятини янада кенгайтириш, жумладан, биргаликдаги иқтисодий, молиявий лойиҳалар бўйича ҳамкорликни ривожлантириш хусусида суҳбатлашди. Учрашувда, шунингдек, Тошкентда вагонсозлик бўйича янги, замонавий завод қурилишини бошлаш ҳақида келишиб олинди. Меҳмонлар мазкур завод қурилиши учун Япония томони 6 миллиард 102 миллион иена миқдорида маблағ ажратганини маълум қилдилар.

Учрашув якунида Ўзбекистон ва Япония ҳукуматлари ўртасида ноталар алмашинди.

Суҳбат чоғида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари К. Раҳимов иштирок этди.

Учрашувда Япониянинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Укэру Магосаки ҳозир бўлди.

(ЎзА).

«КАМОЛОТ» — ЁШЛАР КЎМАКЧИСИ

Яқинда фаолият бошлаган Ўзбекистон ёшлари «Камолот» жамғармасининг асосий вазифаларидан бири ёшларни ижтимоий ҳимоя қилиш, бугунги масъулиятли, бозор муносабатларига ўтиш жараёнида уларни иш билан таъминлаш, куч-ғайратларини бунёдкорлик ишларига сафарбар этишга кўмаклашишдан иборатдир.

Шу боис, «Камолот» жамғармаси мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган дипломатик корпус ходимлари, хорижий давлатлар ишбилармонлари, компания ва фирмалари учун республика ҳудудида, айниқса, қишлоқ жойларида жамғарма тузилганлиги муносабати билан пайдо бўлган янги имкониятларга бағишланган учрашув ўтказди.

Учрашувда қишлоқ жойларга чет эл инвестициясини жалб қилиб, кичик корхоналар, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаб берадиган ихчам цехлар, маданий-маиший хизмат шохобчалари қуриш, ўзаро ҳамкорликда ёшларга замонавий техника ва технологияларни ўргатиш, шу асосда қишлоқ хўжалигидаги ортиқча ишчи кучини саноат ва маиший хизмат соҳаларига ўтказиш йўллари ҳақида аниқ фикр-мулоҳазалар билдирилди. Шунингдек, маданий масканлар — спорт клублари, стадионлар қуриш, қишлоқда ёшларга маданий-маиший шароит яратиш масаласига эътибор қаратилди.

(ЎзА).

ҲУЖЖАТ ИМЗОЛАНДИ

Тошкентда савдо-иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон-Миср қўшма комиссияси биринчи мажлиси ўз ишини якунлади.

Ўзбекистон ва Миср иқтисодий ҳамкорлигининг истиқболини белгилашда муҳим ўрин тутган мазкур мажлис якуни тўғрисидаги протокол имзоланди. Унга Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари Мираброр Усмонов ва Миср Араб Республикаси иқтисодиёт ва халқаро ҳамкорлик вазири доктор Навал Абдул Мунейм ал-Татавий хоним қўл қўйдилар.

Мирзачўллик оқин Ёрқосим Алданов Тошкентда бўлиб ўтган Марказий Осиё бахшилари кўрик-танловида иштирок этиб, фахрли учинчи ўринни эгаллади.

Республика Маданият ишлари вазирлиги дипломи ва эсдалик совғалари билан қайтган ғолиб бахши қўлда дўмбираси билан Гагарин шаҳрида ўнлаб шогирдлар тайёрламоқда.

ЯПОНЛАР ЎЗ ЗИММАСИГА ОЛДИ

Ўзбекистон нефть саноатининг тўнғич корхонаси — Фарғона нефтни қайта ишлаш бирлашмасини замонавий техник ускуналар билан жиҳозлашни Япониянинг «Мицуи Энд компания Лимитед» фирмаси ўз зиммасига олди.

Бирлашмада тайёрланаётган маҳсулотларнинг 40 фоизини дизель ёнилғиси ташкил қилади. Кўкдумалоқ, Мингбулоқ конларидан қазиб келтирилган нефть таркибида эса олтингугурт миқдори анча кўп учрайди. Жаҳон андозаларига мувофиқ дизель ёнилғиси таркибидаги олтингугурт 0,1 фоиздан ортмаслиги лозим. Японияликларнинг технологияси бу кўрсаткични 0-0,5 фоизгача тушириш имкониятини беради. Бу эса дунё тажрибасидаги энг юқори қайддир.

Мазкур лойиҳани барпо этиш учун икки юз миллион АҚШ доллари миқдорида маблағ керак бўлади. Бу маблағни Япониянинг «Экспорт-Импорт» банки билан Европа реконструкция ва тараққиёт банки етказиб берадиган бўлди.

ЯНГИЛИКЛАР

КЕЧА, БУГУН, ЭРТАГА

«Халқ сўзи» ва «ЎзА» мухбирлари хабар қиладилар

Яккабоғ тумани деҳқонлари далаларда мўл ҳосил етиштиришди. Туманда бу йил 11 минг 500 гектар лалми ерга ва 12 минг 950 гектар суғориладиган майдонга буғдой ва арпа экилди. Бу эса ўтган йилдагидан 3 минг гектар кўп демакдир. Айни кунларда хўжаликларда ғалла ўрими қизғин. 135 та ўрим комбайни унум билан ишлатиляпти.

СУРАТДА: дон ташувчи механизатор Одил Мирзаев.
Ш. ШАРОПОВ (ЎзА) олган сурат.

ТАНЛОВ ЯКУНЛАНДИ

Ўзбекистон Маданият ишлари вазирлиги ва республика театр арбоблари уюшмаси мамлакатимиз мустақиллигининг беш йиллиги ҳамда Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги муносабати билан ўтказган болалар спектакллари кўрик-танлови якунланди.

Тошкент оперетта театрида танловда ғолиб чиққан ижодий жамоалар, актёрларга совринларни топшириш маросими бўлди. Биринчи ўринни эгаллаган Ҳамид Олимжон номидаги Самарқанд вилоят театри санъаткорлари йиғилганларга «Чандунинг саргузашти» спектаклини намойиш этди.

Бахмалнинг энг узоқ тоғли қишлоқларидан бири — «Узунбулоқ»да тўрт минг киловольт-амперли янги подстанция қуриб ишга туширилди.

Мазкур иншоот туманнинг йиғирмага яқин қишлоғини узлуксиз электр қуввати билан таъминлайди.

«КАТЕРПИЛЛЕР» — КОНЧИЛАР ХИЗМАТИДА

Американинг «Катерпиллер» фирмаси кўп йиллардан бери мурунтовлик кончилар билан ҳамкорлик қилмоқда.

Фирма машиналари ўзининг ихчамлиги, иш унумдорлиги жиҳатидан ўтмишдошларидан анча устун. Кон бошлиғи А. Клименконинг таъкидлашича, собиқ иттифоқ даврида олинган техникалар бугунги кун талабига жавоб бермай қолди. Улар горизонтал ҳолатларда зўрға ҳаракатланади. Кончиликда эса бундай ҳолатни доимо сақлаб туриш қийин.

«Катерпиллер» машиналари учун бундай муаммолар писанд эмас. Операторга яратилган шароит ҳам эътиборга лойиқ. Бошқарув жараёни тўла компьютерлаштирилган. Машина чўл шароитига жуда мос. Қишда иссиқ, махсус мослама эса ёзда ҳароратнинг мўътадил бўлишини таъминлайди.

Ҳозир Мурунтовда «Катерпиллер» русумли бир нечта замонавий машина муваффақиятли қўлланилмоқда. Фирма вакили Раймонд Блашар кончиларга техникани бошқариш, ундан самарали фойдаланиш сирларини ўргатаяпти.

«УЙЧИҚИШЛОҚХЎЖАЛИКМАШ»... СПАГЕТТИЛАРИ

Наманган вилоятидаги «Уйчиқишлоқхўжаликмаш» акционерлик жамияти истеъмолчиларга одатдан ташқари маҳсулот — спагетти ва бошқа макарон маҳсулотлари тайёрлайдиган кичик заводларни таклиф қилмоқда.

Айни пайтда акциядорлар томонидан газ плиталари, автомобиллар учун домкратлар, болалар майдончалари жиҳозлари ва бошқа буюмларни ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бозор талабига мувофиқ равишда кичик электр тегирмонлар ҳам тайёрланмоқда. Хуллас, уйчиликлар тайёрлаётган маҳсулотлар омборда туриб қолаётгани йўқ.

30 КИЛОМЕТРЛИ ҚУВУР ЁТҚИЗИЛДИ

Самарқанд вилоятининг Оқдарё туманида истиқомат қилувчи яна беш минг оила табиий газдан фойдаланиш имконига эга бўлди.

Бир пайтлар туман маркази ва унинг атрофидаги қишлоқларга Бухоро-Тошкент газ магистралининг Жомбойда жойлашган газ тақсимлаш станциясидан «Зангори олов» узатиларди. Лекин вақт ўтиши билан эллик километрли бу қувурдан газ «истеъмол» қилувчилар шу қадар кўпайиб кетдики, оқибатда туман маркази — Лойиш қўрғонида газ босими жуда камайиб кетди. Мутахассислар шунда Бухоро-Тошкент магистралидан қўшимча газ қувурини ўтказишни таклиф қилдилар. Лойиҳа ҳужжатлари тайёрлангач, ўттиз километрли қувур ётқизилди. Яъни, унинг ўн уч километри республика бюджетидан қопланди. Ўн етти километрини ётқизишни «Самарқандгаз» вилоят бошқармаси ўз зиммасига олди.

ТЕЗ ОРАДА ПИШЛОҚ ҲАМ ЧИҚАДИ

«Шаҳрихонсут» акционерлик жамияти Шаҳрихон, Бўз, Улуғнор, Балиқчи ва Олтинкўл туманлари хўжаликларидан ҳамда икки юзта фермер хўжалигидан сут олади.

Балиқчи ва Улуғнор туманларидаги энг олис қабул пунктларида сутни совитиш учун Германияда ишлаб чиқарилган иккита кучли қурилмани ўрнатиш ички заҳиралардан фойдаланишда навбатдаги қадам бўлди.

Ҳозирги вақтда корхона жамоаси ҳар куни 34 тоннагача сутни қайта ишлаб, хилма-хил маҳсулотлар, жумладан, қуруқ сут тайёрламоқда. Тез орада музқаймоқ, пишлоқ тайёрлайдиган участкалар ишга тушади. Йил охиригача коржома ва оддий кийим-кечаклар тайёрланадиган тикувчилик цехини ишга тушириш мўлжалланган.

• Акс садо

«Халқ сўзи» газетасининг шу йил 11 июнь сонида «Агромаштаъмир» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори М. Тошболтаевнинг «Четдан пахта териш машинаси сотиб олишга ҳожат йўқ» сарлавҳали мақоласи босилган. Газета таҳририяти бу мақолани «Долзарб муаммо» рукни остида чоп этган ва бу билан мақолага гўё алоҳида аҳамият берилишини истаган.

БИҚИНИБ ЯШАШ ВА АЛОҲИДАЛИК ЭМАС, БАЛКИ ИЛҒОР ТЕХНОЛОГИЯ ВА ТЕХНИКА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ ИСЛОҲ ҚИЛИШНИНГ АСОСИ БЎЛМОҒИ ЛОЗИМ

Ҳолбуки, мақолада ўртага қўйилган масалалар ҳақиқатга зид бўлиб, қишлоқ хўжалиги машинасозлигини ривожлантириш, шу жумладан, пахта териш машинасини ишлаб чиқариш тамойилига мос эмас.

Агар мақола муаллифи олдиндан «Ўзқишлоқхўжалик-маш-холдинг»га мурожаат этиб, мутахассислар билан маслаҳатлашганида эди, мақолада бу қадар жиддий хатоларга йўл қўйилмаган, балки уларнинг олди олинган бўлур эди.

Ўз фикрларимни қуйидаги мисол билан тасдиқламоқчиман. Мақоланинг сарлавҳаси четдан пахта териш машиналарини сотиб олмасликка даъват этади. Хўш, пахта териш машинасини ким четдан сотиб олмоқчи? Ахир, гап бошқа нарса — энг замонавий техникани ишлаб чиқариш соҳасида куч-ғайратларни жамлаш устида бормоқда.

Булар тўғрисида бирма-бир тўхталиб ўтамиз.

Пахта теримини механизациялаш, пахта териш машинасининг янги конструкциясини ишлаб чиқиш масалалари олимлар, муҳандислар ва ихтирочиларнинг жуда кўп авлодлари ақл-заковатини банд қилмоқда.

Шу билан бирга, бу муаммога ёндашиш илгари ҳам, ҳозир ҳам бир хилда бўлиб турипти, яъни янги машина ихтиро қилинсин ва у бизники бўлсин. «Халқ сўзи»да эълон қилинган мақолада худди ана шу нуқтаи назар ҳимоя қилинади. Ваҳоланки, саноати ривожланган давлатлар қаторига яқинда қўшилган мамлакатларнинг тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, илгари ишланган ва синовдан ўтган техникадан фойдаланиш иқтисодий жиҳатдан анча фойдалидир.

Горизонтал шпинделли ва вертикал шпинделли машиналар тўғрисидаги баҳс кўп йиллардан бери давом этмоқда.

Ўтган йиллар мобайнида ана шу машиналарнинг иш кўрсаткичлари таққосланган пайтларда горизонтал шпинделли машиналарни вертикал шпинделли машиналар учун тайёрланган шароитда ишлашга мажбур қилиб келишди, яъни бу машиналар кўсакларнинг 55-60 фоизи очилган вазиятда ишлади.

Горизонтал шпиндел катта фаоллик билан ишлаб, ҳали пишиб етилмаган пахтани ҳам илиб кетади. Пахта толаси олинишининг пастлиги ва унинг сифатининг ҳам пастлиги сабаби ана шундадир. Шуни уқиб олиш лозимки, горизонтал шпинделли машина кўсакларнинг 85 фоиздан кўпроғи очилганида пахтани териб олишга мўлжалланган. Ғўзани ишлаш технологиясининг бугунги кундаги даражаси эртаги ҳосилни йиғиштириб олиш ва кўсакларнинг зарур даражада очилиши имконини беради.

Ғўза баланд ва унинг туплари мустаҳкам бўлиб ўсган шароитда юқори ҳосилли пахтани йиғиштириб олиш заруратига биз шай бўлиб туришимиз керак. Шундай қилиб, мутахассислар олдида қуйидаги муаммолар кўндаланг бўлиб қолди:

— етилган ҳосилни иложи борича қисқа муддатларда ва нобуд қилмай йиғиштириб олиш;

— юқори ҳосилли ғўзаларни парваришлаш;

— пахтани териб олиш пайтида механизаторлар ишини яхшилаш;

— пахта териш машиналарининг пишиқ-пухталиги, узоққа чидаши ва иш унумдорлиги даражаларини ошириш;

— ўз машиналаримиз билан қисқа муддатда хориж бозорига чиқариш.

Юқорида баён қилинганларни ҳамда пахта териш машиналарини ишлаб чиқариш соҳасида жаҳон тажрибасини инобатга олиб, Американинг жаҳонга машҳур «Кейс» фирмаси тажрибасидан фойдаланиш стратегияси танлаб олинди. Мақолада эса бу фирма маҳсулоти мутлақо асоссиз равишда танқид қилинади. «Кейс» фирмаси дон экинлари, пахта ва бошқа экинларга ишлов берувчи ҳамда уларнинг ҳосилини йиғиштириб олувчи машиналар мажмуини яратиш ва ишлаб чиқариш соҳасида кўп асрлик тажрибага эга. Бу ўринда ўзига хос бўлган ротор дон йиғиш комбайнларини, ерни шудгорлаш ва ҳайдашга мўлжалланган универсал тракторларни, икки, тўрт ва беш қаторли пахта териш машиналарини эслатиб ўтиш жоиздир.

Ҳозирги вақтда «Ўзқишлоқхўжаликмаш-холдинг», Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги фанлари академияси, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттаъмирлаш» ҳамда бошқа вазирликлар ва идораларнинг мутахассислари томонидан қишлоқ хўжалигини юқори унумли, самарали техника билан таъминлаш дастури лойиҳаси ишлаб чиқилган. Ана шу дастурда «Кейс» компанияси билан ҳамкорликда иш олиб боришга каттагина ўрин ажратилган. Жумладан, икки қаторли (дастлабки босқичда) горизонтал шпинделли пахта териш машинасини, донни йиғиштириб оладиган комбайнлар учун хедерларни, бошоқли дон экинлари ҳосилини алоҳида-алоҳида равишда йиғиштириб оладиган тиркамали ўроқ машиналарини ишлаб чиқарадиган қўшма корхона қуриш назарда тутилган. Ерни ҳайдайдиган универсал машиналарни, пахтачиликда ишлатиладиган махсус тракторларни ишлаб чиқаришни ташкил этиш ҳамда «Кейс» ҳайдов тракторларини трактор заводида қўшимча равишда йиғиш ҳам назарда тутилмоқда.

«Кейс» тажрибасидан фойдаланиб, тупроққа ишлов берадиган ва экин экадиган техникани тубдан замонавийлаштириш борасида ишланмалар бажарилаётир. Ўзбекистон—Америка қўшма лизинг компаниясини барпо этиш соҳасидаги ишлар поёнига етказилай деб қолди.

Умуман олганда, «Кейс» фирмаси билан дастлабки босқичдаги биргаликдаги ишлар бирмунча тарқоқ ҳолда эди. Энди эса Ўзбекистон—Америка дастури жуда кўп масалаларни ўзига қамраб олган ҳолда, мунтазам ва муайян мақсадга қаратилган кенг қамровли ҳамкорлик тусини олмоқда.

1995 йили бўлажак қўшма корхона доирасида «Тошқишлоқхўжаликмаш» заводида «Кейс-2022» русумли битта икки қаторли горизонтал шпинделли пахта териш машинаси йиғилди. Бу машина «Кейс-2155» русумли тўрт қаторли пахта териш машинаси билан бирга синовдан ўтди. Синов сув томчилатиб экин ўстириш усулида етиштирилган, юқори ҳосилли пахтазорда ўтказилди. Ўша ернинг ўзида Ватанимизда тайёрланган вертикал шпинделли пахта териш машиналари, шу жумладан, ғўзага бир неча марта ишлов берадиган аппаратлар ўрнатилган машиналар ҳам ишлади. Тажриба натижалари, сўзсиз, горизонтал шпинделли «Кейс» пахта териш машиналари фойдасига якунланди. Сабаби, биринчидан, бу машиналарнинг меҳнат унумдорлиги Ватанимизда ишланган машиналардан 2-3 баравар ортиқдир; иккинчидан эса, ҳосил уни йиғиштириб олиш чоғида бир неча фоиз камроқ йўқотилади.

Ҳозирги вақтда «Тошқишлоқхўжаликмаш» заводи базасида «Кейс» фирмаси билан биргаликда қўшма корхона қуриш ишлари тугалланай деб қолди. Ишлаб чиқариш жойлаштириладиган жой аниқланиб, 1997 йил учун жадвал тузилди, Ўзбекистонда жойлашган турдош корхоналар билан алоқалар йўлга қўйилмоқда. Қўшма корхонанинг таъсис ҳужжатлари тайёрланмоқда, ускуналарни жойлаштириш режалари тайёрлаб қўйилди. Шу йилнинг ўзидаёқ бўлажак қўшма корхона майдончаларида икки қаторли горизонтал шпинделли «Кейс» пахта териш машиналаридан 2 таси йиғилади. Улар 1996 йилги пахта йиғим-терим мавсумида ишлайди.

Қўшма корхонанинг барпо қилиниши Ватанимизда шу хилдаги машиналарни ишлаб чиқаришга ҳеч қандай халақит бермайди.

Пахтани машина-механизмлар ёрдамида териб олиш муаммосини ҳал қилиш учун қуйидаги ишларни амалга ошириш муҳим аҳамият касб этади: горизонтал шпинделли «Кейс» аппаратлари ўрнатилган ва бир қанча жараёнларни бажарувчи пахта териш машиналарини ишлаб чиқиш ҳамда «Тошқишлоқхўжаликмаш» заводида уларга шасси ясаш; икки қаторли горизонтал шпинделли «Кейс» пахта териш машиналарини қўшма корхонада ишлаб чиқариш.

Қўшма корхонанинг барпо этилиши бугунги кунда «Тошқишлоқхўжаликмаш» заводини, шунингдек, қўшма корхонага машина қисмлари ва бўлакларини келажакда етказиб берувчи заводларни техника билан қайта жиҳозлаш учун катта наф келтиради. Чунки Америка томони Ўзбекистон билан ҳамкорликда ускуналар ва зарур технологияларнинг мақбул жамланмасини аниқлайди. Жиҳозлар, асбоб-ускуналар, ўлчагичлар ва машинани ишлаб чиқариш учун зарур бўлган бошқа ҳамма нарсаларнинг бир қисми АҚШдан етказиб берилади. Ускуна-жиҳозларнинг каттагина қисми «Ўзқишлоқхўжаликмаш-холдинг» корхоналари томонидан лойиҳалаштирилади ва тайёрланади. Бунга «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Тошқишлоқхўжаликмаш», Тошкент агрегат заводлари ва бошқа корхоналар ҳам ўз ҳиссасини қўшади.

Ўзбекистонда «Кейс» техникасини ишлатиш тажрибаси бор. 1995 йили 10 дан ортиқ дон ўриш комбайни, тиркагичлари ва осма ускунали ўроқ машиналари, ҳайдов тракторлари (ерга ишлов берадиган асбоб жамланмалари билан) далада ишлади. Ўтган йили қудратли, юксак унумли «Кейс» техникасидан самарали фойдаланиш кўпгина масалаларга тубдан бошқача ёндашишни талаб этишини кўрсатди. Бунга ходимларни тайёрлаш, сервис хизматини йўлга қўйиш, ёнилғи-мойлаш материалларини сифатли қилиб тайёрлаб қўйиш ва сақлаш, иш майдонларини тайёрлаш, машиналарни ишлатишни моҳирлик билан ташкил этиш масалалари киради.

Хорижий фирмалар билан биргаликда қўшма корхоналарни барпо этиш заруратини тасдиқловчи яна жуда кўп бошқа мисолларни келтириш мумкин.

Бироқ, агар буни мутахассис тушунмаган бўлса, гап бошқа масала хусусида бориши мумкин. Техника сиёсати чет эллик шериклар билан ҳамкорлик қилишдан бутунлай воз кечиш асосига, бу тушунчаларни бир-бирига қарама-қарши қўйиш негизига қуриладиган бўлса, у ҳолда бу — мутлақо хато ва боши берк кўчага кириб қолиш, демакдир. Агар масалага жиддийроқ ва принципиал йўсинда қараладиган бўлса, бундан ўзга йўл тутиб бўлмайди ва муаллиф танлаган йўл сиёсий жиҳатдан бутунлай нотўғридир.

Шу боис «Халқ сўзи»да чоп этилган ва биз муҳокама юритаётган мақолани хато чиқиш, деб ҳисобламоқ лозим. У бизни бошқалардан узилиб қолишимизга ва ўз қобиғимизда яшашга даъват этади, қишлоқ хўжалиги машинасозлигини ривожлантириш ва уни чуқур интеграциялаш ишига ёрдам бермайди, бинобарин, мамлакатимизда амалга оширилаётган техника сиёсати тўғрисида афкор оммада нотўғри фикр туғдиради.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалигини ва қишлоқ хўжалиги машинасозлигини тубдан ислоҳ қилиш йўлидан бормоқда. Бу ишда Ватанимизда эришилган ютуқлардан, шунингдек, чет мамлакатларнинг илғор тажрибасидан фойдаланиш лозим.

Р. МАТЧОНОВ,
«Ўзқишлоқхўжаликмаш-холдинг» бошқаруви раисининг биринчи ўринбосари.

UZINFO МАРКАЗИ — ДУНЁ: ЭНГ СЎНГГИ ВОҚЕАЛАР

ҲУКУМАТ СОТҚИНЛИКДА АЙБЛАНМОҚДА

Францияда ҳукуматга нисбатан мухолифатда бўлган социалистлар айни пайтдаги ҳокимиятни Америка Қўшма Штатларига сотқинлик қилганликда айбламоқда. Бунинг боиси Франция 30 йилдан сўнг НАТОнинг ҳарбий тизимларига қайтишга қарор қилганлигидир. 1966 йили АҚШнинг НАТОдаги ҳукмронлигига норозилик сифатида генерал Де Голль ушбу ташкилотнинг ҳарбий тузилмаларини тарк этган эди. Ташқи ишлар вазири НАТО ҳозирги замонда дунёда вужудга келган янги сиёсий вазиятни ҳисобга олган ҳолда ўз-ўзини ислоҳот қилса Франция бу ташкилотнинг тўлақонли аъзоси сифатида унинг ҳарбий тузилмаларига қайтишини билдирди. Бироқ, социалистлар собиқ ҳукуматининг мудофаа вазири НАТО ни ислоҳ қилишда ҳеч қандай аниқ ён беришларни кутмаёқ, Париж Вашингтоннинг «қўлига тушиб» қолди, деб баёнот берди.

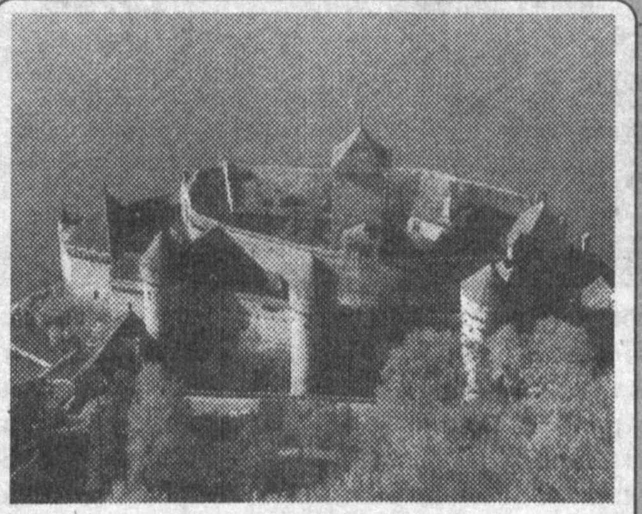

Швейцария. Соҳилдаги қалъа.

ЙИГИРМАТА АРАБ ДАВЛАТИ БОШЛИҚЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ КУТИЛАЯПТИ

Миср шу ойда бўлиб ўтадиган умумараб учрашувида кўпгина араб давлатлари бошлиқларидан ушбу анжуманга қатнашиш ваъдасини олди. Мазкур саммит Исроил янги ҳукуматининг Яқин Шарқдаги кескин йўли туфайли чақирилмоқда. Миср ташқи ишлар вазири бу учрашувга йигирмата араб давлати бошлиқлари келади, деб умид билдирди. Бу кейинги олти йил ичида биринчи ана шундай йирик учрашувдир. Учрашувга Миср ҳозирда жуда совуқ муносабатда бўлган Судан делегацияси келиши ҳам кутилмоқда.

ҚЎЛГА ОЛИНДИ

Шимолий Каролина штатидаги Шарлотте шаҳрида 13 ёшли қизча негрлар черковига ўт қўйганликда айбланиб, полиция томонидан қўлга олинди. Ўтган йили 25 марта негрлар черкови ёқиб юборилган эди, аммо полициянинг фикрича бу негрларга қарши кенг кўламдаги фитна эмас.

МУДОФАА ВАЗИРЛАРИНИНГ МУЛОҚОТИ

Брюссель шаҳрида жойлашган НАТОнинг штаб квартирасида ушбу алянсга аъзо мамлакатлар мудофаа вазирларининг учрашуви бўлиб ўтди. Кейинги 30 йил ичида илк бор мазкур саммитда Франция мудофаа вазири ҳам қатнашди. Учрашув иштирокчилари Дейтон шартномаси Боснияда муваффақиятли амалга оширилаётганлигидан мамнуният билдирдилар. Кеча мазкур учрашувга Россия мудофаа вазири Павел Грачев ҳам етиб келди.

ТАДБИРКОРЛИК ҲАРАКАТИ: ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДАН ҚАДАМ-БАҚАДАМ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Республика Давлат мулки қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари Б. Хўжаев, «Бизнес фонд» бошқаруви раиси А. Юсупов, «Мадад» суғурта агентлиги бошқаруви раиси Н. Юсупов, «Тадбиркорбанк» бошқаруви раисининг ўринбосари А. Валиев, республика Давлат солиқ қўмитаси раисининг ўринбосари Ш. Сатторов, хорижий инвестициялар агентлигининг бўлим бошлиғи С. Нестеров ва бошқаларнинг маърузаларида юқоридаги каби ютуқ ҳамда нуқсонлар ҳақида атрофлича фикр юритилди. Дарҳақиқат, кичик, ўрта ва хусусий бизнес муҳим ижтимоий воқелик сифатида ҳаётимизга чуқур сингиб бормоқда. Эндиликда мамлакатимиз истиқболини, иқтисодиётимиз тараққиётини уларсиз тасаввур қилиш қийин. Шундай экан, тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва янада ривожлантириш, ишбилармон кишилар учун жойларда барча шарт-шароитларни яратиш, бу соҳага хорижий сармояларни кенг жалб этиш, тадбиркорларнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш муҳим ва долзарб вазифалардан бирига айланиши лозим.

Нотиқларнинг чиқишларида ҳам, бўлиб ўтган қизғин савол-жавоблар жараёнида ҳам ана шундай муштарак руҳ, умумий иш манфаати учун жонкуярлик яққол сезилиб турди.

Семинар-кенгашда Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси вилоят ҳамда туман бўлимларининг раҳбарлари, вазирликлар, идоралар, банклар, Фонд биржаси, халқаро молия ташкилотларининг вакиллари иштирок этаяптилар.

Носир ТОШЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Тўйхат ўрнида

ЯХШИДАН БОҒ...

Куй, қўшиқ инсонлар дилида абадул-абад яшайди, қалбларга эзгулик, завқ-шавқ бахш этади. Биз қаламга олаётган олижаноб инсоннинг ҳаёти, ишлари ҳам ана шундай умрбоқий, қўшиқдай гўзал, мафтункор.

Ҳақиқатан ҳам жаннатсимон эл-юртимизни ям-яшил боғ-роғларга буркаб, ширин-шакар меваларга сероб айлашга бел боғлаган, бутун умрини шундай саховатли, савоб ишга бахшида этган инсоннинг ҳаётини қўшиққа қиёс айласа арзигулик. Гап жумҳуриятимизга маълум ва машҳур бўлган миришкор боғбон, ажойиб шоиртабиат инсон Маҳмуд Мирзаев ҳақида бормоқда.

Мен уни яқиндан танийман. Дала-ҳовлим у раҳбарлик қилаётган илмий-тажриба институтига яқин. Кўпинча мен уни ўзи бир неча йиллар давомида меҳнати сингган, ўзи барпо этган дилкушо боғда баъзан иш билан, баъзан хаёл дарёсига чўмиб турган пайтда учратиб қоламан. Ўзимча наҳотки шунча гўзалликлар яратган, табиат мафтуни бўлган инсон шоир эмас, деб ўйлайман. Тахминим тўғри чиқди. Чиндан ҳам Маҳмуд аканинг шеърий мисралар битиб юрган ён дафтари бор экан. Қуйидаги мисраларни ўқиган ҳар бир одам унинг меҳнаткаш ва жонкуярлигининг гувоҳи бўлади:

Садоқат — шиорим, меҳнат — одатим,
Бекор юрмоқликка йўқдир тоқатим.
Яратиш ишқида яшайман абад,
Серҳосил мевазор — бахт-саодатим.

Устозингиз ким, деб сўраб қолсангиз, Ризамат ота, дейди у фахр билан. Қаерда бўлмасин, қайга бормасин ҳурмат билан тилга олади.

Чин дилдан эътиқод қўйган Ризамат ота узумчиликда тенги йўқ бобокалон боғбон эди. М. Мирзаев эса боғдорчиликни илм-фан билан боғлади. Шу соҳада умр бўйи илмий-тадқиқот ишлари олиб борди. Унинг боғдорчилик соҳасида битган китоблари, рисолалари, мақолалари беҳисобдир.

Ниҳол ҳам фарзанддек гап. Унга вақтингни сарфлайсан, меҳрингни берасан. Сал эътибор қилмай қўйсанг борми, нотўғри ўсиши, шохлаб кетиши мумкин. Вақтида сувга қондирмасанг гуллари, мевалари тўкилиб, хирмон кўтаролмай доғда қолаверасан. Бу каби турфа гаплар-у, ишларни ва яна «Бугунги ишни эртага қўйма», «Вақтинг кетди — нақдинг кетди», «Бекордан худо безор» деган нақлларни ҳам устозидан эшитган. Уларга амал қилиб кам бўлмади, меҳнати рўёбга чиқди. Эл-юртга танилди. Энг муҳими, ҳали ҳаёт бўлатуриб, ўзидан яхши ном ва из қолдираяпти. Бу эса камдан-кам инсонларгагина насиб этадиган насибадир. Демоқчиманки, меҳнат билан кечган умр, эл-юрт фаровонлиги учун бағишланган умр эгаси яшадим дейишга, бахтлиман дейишга ҳақлидир.

Дарахт экиб, боғ-роғлар барпо этишдан савобли иш йўқ дунёда. Бу саховатли касб бизга ота-боболаримиздан қолган ўлмас мерос. Султон Маҳмуд Ғазнавий бунёд этган жаннатсимон боғлар ҳақида тарихий манбаларда таъкидланганлиги бежиз эмас. Бобокалонимиз, соҳибқирон Амир Темур қаерга борса, боғ-роғлар яратаркан. Самарқанд атрофидаги Амир Темур ва унинг ўғиллари, невараларидан қолган ҳайратомуз, гўзал боғлар оламга машҳур бўлган.

Шу йил баҳор айёмида Маҳмуд Мирзаев билан институт боғида учрашиб қолдик. У қийғос очилиб ётган мевали дарахтларни кўрсатиб деди:

— Булар гўзаллик рамзидир. Хушбўй, муаттар ҳиди бутун оламни тутиб кетибди, сезаяпсизми. Кўриб қувонасиз, баҳридилингиз очилади. Аллоҳ бу дунёни нақадар гўзал этиб яратганлигига имонингиз комил бўлади.

Ҳа, инсоннинг вазифаси гўзал дунёни янада гўзаллаштиришдир. Ана шундай фидойилардан бири Маҳмуд Мирзаев етмиш беш баҳорни кўрди. Аммо боғбон ота ҳали тетик ва соғлом, чарчаш нималигини билмай, эртаю-кеч ишламоқда. Ҳамиша одамлар орасида, боғ-роғлар қўйнида. Табиатга меҳр-муҳаббат уни яна ҳам яшартириб, кучига куч қўшаяпти чоғи.

Мақсуд ҚОРИЕВ.

ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида 1996 йил 14 июнда бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган банклари иштирок этди.

Сотув ҳажми 28,37 млн. АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати 37,80 сўм даражасида қайд этилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1996 йил 15 июндан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:*)

1 Австралия доллари	29,79	1 Норвегия кронаси	5,79
1 Австрия шиллинги	3,52	1 Польша злотийси	13,87
1 Англия фунт стерлинги	57,99	10 Португалия эскудоси	2,40
10 Бельгия франки	12,03	1 Сингапур доллари	26,85
1 Голландия гульдени	22,11	1000 Туркия лираси	0,47
10 Греция драхмаси	1,56	1 Финляндия маркаси	8,09
1 Дания кронаси	6,42	1 Франция франки	7,30
1 БАА дирхами	10,29	1 Швеция кронаси	5,65
1 АҚШ доллари	37,80	1 Швейцария франки	30,17
1 Миср фунти	11,13	1 ЭКЮ	46,77
1 Ирландия фунти	59,67	10 Жанубий Корея вони	0,48
1 Исландия кронаси	0,56	10 Япония иенаси	3,48
10 Испания песети	2,93	1000 Россия рубли	7,48
100 Италия лираси	2,45	1000 Украина карбованеци	0,21
1 Канада доллари	27,65	1000 Беларусь рубли	2,89
10 Хитой юани	0,45	1 Эстония кронаси	3,08
1 Қувайт динори	126,08	1 Латвия лати	68,23
100 Ливан фунти	2,40	1 Литва лити	9,45
1 Малайзия ринггити	15,15	1 Қозоғистон тенгеси	0,57
1 Германия маркаси	24,77	1 Қирғизистон соми	3,10

****) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.***

Ваколатли банклар эркин муомаладаги нақд валютани айирбошлаш шахобчалари орқали сотишда уларнинг сотиш ва харид қилиш қийматини талаб ва таклифдан келиб чиққан ҳолда мустақил равишда белгилайдилар. Валютани аҳолидан сотиб олишда воситачилик ҳақи олинмайди.

• 15 июнь — тиббиёт ходимлари куни

Сиҳат-саломатлик ижтимоий омил бўлиб, унга фақат касаллик бор ёки йўқлиги нуқтаи-назаридан қаралмайди. У ҳар томонлама етук инсоннинг руҳий ва жисмоний жиҳатдан ривожланиши тушунчасини ҳам билдиради.

Парахат МЕНЛИКУЛОВ,
Республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги тиббий ёрдам ташкил қилиш бош бошқармаси бошлиғи:

ЎҒЛОНЛАРИМИЗ АЛПОМИШКЕЛБАТ, ҚИЗЛАРИМИЗ ОЙБАРЧИН БЎЛИШСИН

Ўсиб келаётган ёш авлодни баркамол этиб тарбиялаш, ёзувчими, журналистми, ўқитувчи ёки шифокорми, ишбилармон тижоратчию маҳалланинг оқсоқолими, руҳониймими, ким бўлишидан қатъий назар, барчага дахлдор.

Юртбошимиз ташаббуси билан «Соғлом авлод учун» ордени ва жамғармасининг таъсис этилиши бу борадаги дадил қадамдир.

Ўзбекистон мустақил давлат мақомига эга бўлгандан бери аҳолининг саломатлигини сақлаш муаммолари ҳам қайта кўриб чиқилмоқда. Соғлиқни сақлашнинг асосий принциплари, вазифалари амалда татбиқ этилаётир. Соғлиқни сақлашни ривожлантиришнинг қадимги усулларидан интенсив йўлига ўтиш, жон бошига маблағ ажратишни такомиллаштириш шулар жумласидандир. Маблағ ажратиш илгари ҳар бир шифоўринга қараб белгиланган бўлса, ҳозирги кунда узоқ муддатли меъёрномалар бўйича бажарилишга ўтилмоқда. Мазкур кўрсаткич 1991 йилда даромаднинг 4,1 фоизини ташкил этгани ҳолда, 2000 йилга бориб 6,5-7,0 фоиз бўлиши мўлжалланмоқда. Шунингдек, соғлиқни сақлашга ажратилган маблағнинг 70 фоизидан кўпроғи касалхоналарда ишлатилиб, натижаси кўринмаётган эди. Эндиликда маблағ ажратиш касалхонада даволаниб чиқувчилар сонига қараб белгиланадиган, ортиқча (ўта қиммат) ўринлар майдони илмий асосда белгиланган майдон меъёрлари даражасига келтириладиган бўлди.

Ўткинчи иқтисодий қийинчилик соғлиқни сақлаш соҳасига ҳам таъсир кўрсатмоқда. Бунга бардош бериш ва талафотсиз чиқиб кетиш учун аҳолига тиббий хизмат кўрсатишнинг янгича, арзон ва ҳамма боп усулларига ўтиш зарур. Бунга кундузги уй шароитидаги касалхоналар, амбулатория жарроҳлиги ва ихтисослашган амбулатория даволаш (СКАЛ) марказлари, маҳаллаларда ташкил этилган соғломлаштириш бўлимлари киради. Беморнинг биринчи бўлиб мурожаат қиладиган тиббий маскани, бу амбулатория ва поликлиникалардир. Шу ерда аниқ ташхис қўйиш, тўғри даволаш ва муҳофаза ишларини ўтказиш мақсадга мувофиқдир.

Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 21 майдаги 182-сонли қарорига кўра қишлоқ аҳолисига малакали тиббий ёрдам кўрсатиш, қишлоқ врачлик пунктларини ташкил қилиш учун давлат томонидан 1 миллиард 100 миллион сўм миқдорида маблағ ажратилди. Шу йилнинг ўзида 80 та қишлоқ врачлик пунктлари қурилиши мўлжалланмоқда. Бундан ташқари 1400 дан ортиқ қишлоқ амбулаториялари ва фельдшерлик, акушерлик пунктлари, 450 дан ортиқ қишлоқ касалхоналари аҳолига тиббий ёрдам кўрсатишда ўзини етарли даражада оқламаганлиги муносабати билан уларнинг кўпчилиги қишлоқ врачлик пунктларига айлантирилаётир.

Оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилишга катта аҳамият берилмоқда. Натижада 1995 йилда оналар ўлими 1994 йилга нисбатан 16, гўдаклар ўлими 18 фоизга камайтирилди.

Аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлаш, шол ва дифтерияга қарши оммавий эмлаш ҳамда турар-жойларнинг санитария ҳолатини яхшилаш туфайли ижобий кўрсаткичларга эришилаётир. Масалан, 1996 йилнинг ўтган 4 ойи давомида 1995 йилнинг шу даврига нисбатан қорин тифи, безгак касалликлари уч, қайталама тиф, иерсиниоз хасталиклари 2, мононуклеоз, риккетсиоз 1,5, кўкйўтал 2,5 марта, бактериал дизентерия, қора оқсоқ 11-15, вирусли гепатит 30-31 ва қизамиқ 8,7 фоиз кам қайд қилинди.

Тиббиёт ходимлари учун ҳам қатор қулайликлар амалга оширилянти. Уларнинг имтиёзли пенсияга чиқариш масаласи Меҳнат ва Ижтимоий таъминот вазирликлари билан ҳамкорликда ижобий ҳал этилди. Провизорлар ва дорихона ходимлари, даволаш-муҳофазалаш муассасаларининг бош шифокорлари, бўлим мудирлари, дезинфекторлар бу имтиёздан фойдаланадилар.

Бугун соғлиқни сақлаш тармоқларида 74,7 минг нафар шифокор, 246,2 минг нафар ўрта маълумотли тиббий ходим, 3,1 минг нафар провизор ва 1,6 минг нафар доришунос хизмат қилиб келмоқда.

Тиббиёт институтларида ўқитишнинг сифати ва самарадорлигини ошириш, ўқитувчилар ва талабаларни яккама-якка мулоқотда бўлишига шароит яратиш мақсадида талабалар қабул қилиш сони камайтирилди, кириш имтиҳонлари компьютерларда тест синовлари орқали олинмоқда. Шифокорлар малакасини ошириш институтида якка тартибда ўқитиш жараёнига ўтилди. Жумладан, жарроҳлик соҳасида 1 ўқитувчига 2, ички касалликлар соҳасида 3, назарий соҳаларда 4 нафар шифокор тўғри келади.

Республикада тиббиёт асбоб-ускуналари ишлаб чиқариш «Фармсаноат» концерни, фармокология ва фармокопия қўмиталари ташкил қилинди. Келгусида хорижий фирмалар билан ҳамкорликда дори-дармонлар, инфузион эритмалар, бир марта ишлатиладиган шприцлар ва қон қуйиш қурилмалари, вакциналар ишлаб чиқарувчи қўшма корхоналар барпо этиш режалаштирилган.

Шуни ҳам айтиб ўтиш кераки, хусусийлаштиришнинг биринчи босқичида дорихона, киоскалар, «Оптика» дўконлари, кўзойнак тайёрлаш, тиббиёт техникаси таъмири ва хизмат кўрсатиш устахоналари хусусийлаштирилди. Иккинчи босқичда эса стоматология поликлиникаларининг ортопедия бўлимлари ва тиш қўйиш хоналари ҳамда хўжалик ҳисобидаги поликлиника, тиб-таъминот ишлаб-чиқариш бирлашмаси, оила ва никоҳ маслаҳатхоналарини хусусийлаштириш амалга оширилаяпти.

Хуллас, Ўзбекистонимиз ҳар бир фуқаросининг соғлом фикрли, соғ танли бўлиши учун ишлашдан толмаймиз.

«Халқ сўзи» мухбири Г. ЙЎЛДОШЕВА ёзиб олди.

TASHKOCAUTO

- Тошкентдаги омбордан ТОФАШ - "ФИАТ-ТЕМПРА", "ДОГАН", "КАРТАЛ" автомобилларини СОТАДИ
- Кафолатли таъмирлаш муддати бир йил, сервис хизмати кўрсатилади.

Манзил:
Тошкент ш. Ойбек шоҳ кўчаси,47.
Телефонлар: 54-99-27,33-83-27.
Факс: 89-13-61.

TOFAŞ FIAT

"ТАШКОЧАВТО" ЎЗБЕК-ТУРК ҚЎШМА КОРХОНАСИ

Ўзбекистон ногиронлар жамияти марказий бошқарув аппаратининг ишни ташкиллаштириш, ижтимоий масалалар ва режа-иқтисод бўлимларида ишлаш учун тиббиёт, руҳшунослик, юриспруденция ва бошқа соҳалар бўйича мутахассисларни, шу жумладан жисмоний имкониятлари чекланганларни ҳам шартнома асосида ишга таклиф этади.

Ойлик маош эгаллайдиган лавозимига мувофиқ 2 минг сўм ва юқори.

Бизнинг манзил: Тошкент-84, Мавлонов кўчаси (собиқ Темирязев), 28-уй. Автобуслар: 19, 89.

Трамвайлар: 3, 25, 29, «Гидрометцентр» бекати.

Телефон: 35-82-64.

Ўзбекистон ногиронлар жамияти.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МЕЛИОРАЦИЯ ВА СУВ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ МУҲАНДИСЛАРИ ИНСТИТУТИ ТАРКИБИДАГИ УМУМТЕХНИК ЛИЦЕЙ-ИНТЕРНАТ 1996-97 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН ЎҚУВЧИЛАР

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Умумтехник лицей-интерната республикамизнинг барча вилоятлари, Қорақалпоғистон Республикаси ва Тошкент шаҳри мактабларининг 8 ва 9-синфларини "4" ва "5" баҳоларга тугатган ўқувчилар суҳбат асосида қабул қилинади.

Умумтехник лицей-интернатга қабул қилинганлар 4 маҳал бепул иссиқ овқат ва ётоқхона билан таъминланади.

Умумтехник лицей-интернатда физика, математика ва инглиз тили фанлари чуқурлаштирилган дастур асосида ўқитилади.

Лицей-интернатга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни бош-чиги папкада қабул комиссиясига топширадилар:

1. Умумтехник лицей-интернат директори номига ариза.
2. 8-синфни битирганлиги тўғрисида табель ёки 9-синфни битирганлиги ҳақида гувоҳнома.
3. Соғлиғи ҳақида 086/У шаклидаги маълумотнома ва эмлаш картаси (063).
4. Туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки унинг нотариал идораси томонидан тасдиқланган нусхаси.
5. Турар жойидан ва ота-онасининг иш жойидан маълумотнома.
6. 3х4 см. ўлчамли 6та фотосурат.

Ҳужжатлар 1996 йил 10 июндан 20 июлгача Тошкент шаҳри, Қори Ниёзов кўчаси, 39-уй, ТИҚХМИнинг 12-ўқув биносида қабул қилинади.

Физика ва математика фанлари бўйича суҳбат синовлари 25-29 июлда ўтказилади.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан "Сирдарёинвест" хиссадорлик жамиятига инвестиция компанияси сифатида фаолият кўрсатиш учун 15.06.95 йилда берилган 127-сонли лицензия

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Шунингдек, Т.К. Абдураззоқовнинг 1.12.94 йил, 87-сонли ва А.К. Абдураззоқовнинг 19.04.95 йил, 149-сонли биринчи даражали малака гувоҳномалари ҳам

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

17 июнь **КЎРГАЗМА-САВДО** 23 июнь

Фақат 7 кун

KORG KRAFT YAMAHA

Жаҳондаги етакчи ишлаб чиқарувчиларнинг мусиқа асбоблари ва ускуналари кўргазма-савдоси

- камдан-кам учрайдиган нархлар;
- мусиқа ўқув муассасалари талабалари учун сийлови бўлади;
- ҳафталик лотерея;
- Ўзбекистонниг мусиқа юлдузлари (Муҳриддин Холиқов, Ҳусниддин Холиқов, Равшан Номозов, Игорь Минич ва бошқалар)нинг намойиши ва техник маслаҳатлар;
- ҳамма асбобларга кафолат - 1 йил.

17-23 июнь оралиғидаги даврда 10 фоизли сийлов билан харид қилиш ҳуқуқини берувчи сертификат фақат кўргазма очилиши чоғида тақдим этилади.

Бизнинг манзил:
Мустақиллик майдони, Ўзбекистон тарихи музейи.
Тел.: 39-44-26, 53-10-43.

«БУЮК ИПАК ЙЎЛИ»
ҳафталик лотереясининг 1996 йил 12 июнда ўтказилган 12 -тираж ўйинининг
НАТИЖАЛАРИ

Биринчи соврин — 30680 сўм. №45642, №09 серия, разряд 01 билети эгасига насиб этди.
Иккинчи соврин — 807 сўм. №45642, разряд 01 билети эгасига насиб этди.
Учинчи соврин — 155 сўм. билет номери охирги рақами 2 билан тугаган ва серия №09, разряд 01 бўлган билетларга тушди.
Билетларга тушган ютуқларни Халқ банки бўлимларидан олишингиз мумкин.
Навбатдаги 13-тираж ўйини 19 июнда бўлади.
04 разрядли 01,12 серияли билетлар ўйнайди.
БИЗ БИЛАН ЎЙНАНГ ВА ЮТИНГ!

"Стромсервис Плюс"
фирмаси
Россияда ишлаб чиқарилган энг юқори сифатли

НШ

насосларни сотади.
Тел.: (3712)44-59-61. Факс: (3712)44-58-88.
Тошкент ш., Ц-14, 2-уй, 6.

Қашқадарё вилояти «Агромашсервис» ҳиссадорлик бирлашмаси жамоаси «Ўзқишхўжтаъминоттаъмир» Давлат кооператив қўмитаси раиси Тўлқин Жабборовга падари бузруквори

Отахон ЖАББОРОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги жамоаси вазир ўринбосари Э. Йўлдошевга ўғли

АЛИШЕРнинг

бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Телерадиокомпанияси республика телевидениесининг жамоаси иқтисодий-ижтимоий ва маърифий кўрсатувлар дирекциясининг катта муҳаррири Э. Юсуповга рафиқаси

Шоҳида ЮСУПОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси бош божхона бошқармаси жамоаси бошқарма ходими Эсонмурод Аннаевга отаси

Тожикул АННАЕВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Иккинчи Тошкент тиббиёт институти 2-шифохонаси жамоаси Республика йирингли жарроҳлик ва қандли диабет хасталик асоратлари маркази раҳбари, умумий жарроҳлик кафедраси мудири профессор Бахтиёр Бобожоновга онаси

Нодира АҲМЕДОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

ДИҚҚАТ, ЯНГИЛИК!

Халқ банки 1996 йил 1 июндан аҳолига

"Рағбат" ва "Омад"

номли янги омонат турларини таклиф қилади.

"Рағбат"

номли омонатга пул топшириб, Сиз ойига 4 фоиздан даромад олиш билан бирга омонат қолдиғининг 80 фоиз миқдорида имтиёзли кредит олиш ҳуқуқига эга бўласиз.

Омонатнинг энг кам миқдори 3000 сўм.

Сақланиш муддати - 6 ой.

Ютуқли омонат

"Омад"га

пулингизни топшириб, жуда катта ютуққа эга бўлиб, омадингиз чопиши ҳеч гап эмас!

Бу омонат тури "талаб қилиб олгунча" омонат тури каби кирим ва чиқим муомалаларини бажариш ва фоизлар қўшиб борищ билан бирга ҳар ярим йилда даромадингизни 3 мартадан 20 мартагача ошириш имкониятини беради.

Халқ банкида омадингизни синаб кўришга таклиф қиламиз!

ЭШИТМАДИМ ДЕМАНГЛАР!

Халқ банки ўзининг анъаналарига содиқ қолган ҳолда бу йил ҳам Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни муносабати билан 1 июнда дунёга келган барча чақалоқлар номига мавсабий омонатларни очиб, 400 сўмдан суюнчи бериши маълум қилади.

Шунингдек, сафимизга қўшилган жажжи ватандошларимизнинг ота-оналарига уларни Ватанимизнинг садоқатли фарзандлари қилиб тарбиялашларига ишонч билдиради.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА, 17

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Профилактика муносабати билан 17 июнь куни ЎзТВ I кўрсатувлари соат 6.30 дан 14.05 гача ЎзТВ III канали орқали намойиш этилади.

I

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Ислоҳот ва масъулият». 18.40 Футбол шарҳи. 18.55 АКСЕЛС. Таълимдаги халқаро алоқалар. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 Биржа ва банк хабарлари. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». 21.05 «Миллат». Бадиий-публицистик кўрсатув. 21.40 «Оила даврасида». Мусиқий дастур. 22.10 «Саҳна ҳаёти». Ўзбекистон халқ артисти Саъдихон Табибуллаев. 22.55 «Олимп сари». Бокс. 23.15 «Оддий кун». Манзарали фильм. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55 Футбол. Европа чемпионати. 01.25 — 01.35 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.40 «Палитра». 19.05 ТВ II намойиш этади. 19.15 «Постфактум». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Курьер». 20.15 «...яна об-ҳаво ҳақида». 20.20 «Мусиқа, холос». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 ТВ II намойиш этади. 21.10 Оҳанглар ва Эълонлар. 21.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 22.40 — 23.40 «Спорт қитъаси».

III

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00 — 8.30 «Ҳафтанома». 8.30 Ўсмирлар учун. «Ўйла! Изла! Топ!» Телетанлов. 9.30 «Жаҳон киноси юлдузлари». Вайжантимала. 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Ҳаммаси маҳалладан бошланади». Публицистик кўрсатув. 10.35 Ўзтелерадиокомпания камер оркестрининг концерти. 11.05 «Гулобод ва хон Феруз». Телевизион бадиий фильм. 12.20 Футбол. Европа чемпионати. 14.00 — 14.05 Янгиликлар.

* * *

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Афшона — ибн Сино ватани». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
18.10 — 20.40

*

20.40 «Арвана — туркман туяси». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси
21.10 — 21.30

*

21.30 Эълонлар. 21.35 «Тропиканка сири». Телесериал. 22.25 «Синема». Кинокўрсатув. 23.00 — 23.05 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель». 19.00 «Кўзмунчоқ». Болалар учун дастур. 19.30 «Ерларни қурғоқланишига қарши кураш Бутунжаҳон куни». 20.15 «Кимга қанақа?». 21.00 «Жаҳон янгиликлари». Халқаро шарҳ. 21.25 Эълонлар. 21.30 «Биз ва сиз». Публицистик кўрсатув. 22.00 «Аёл». 22.25 «Биз ва сиз» (давоми). 22.55 Эълонлар. 23.00 «Спорт-тайм». 23.30 Эълонлар. 23.35 — 23.45 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 18

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.35 «Олимп сари». Бокс. 8.55 Биржа ва банк хабарлари. 9.10 Эстрада қўшиқлари. 9.30 «Мўлжал». Публицистик кўрсатув. 10.00 Янгиликлар. 10.05 Болалар учун «Ҳунар — ҳунардан унар».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Абитуриент-96. Математика. 11.00 Немис тили. 11.30 Абитуриент-96. Она тили. 12.00 «Ассалом, япон тили!».

*

12.40 «Ёрдамчилар», «Инсон ва шер». Мультфильмлар. 13.00 «Ишбилармон». Тележурнал. 13.30 «Мунгли оҳанглар жозибаси». Кинокўрсатув. 14.00 — 14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Қувноқ алдоқчи». Мультфильм. 18.20 Кичкинтойлар учун. «Доно бобо даврасида». 18.55 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 Мусиқий дақиқалар. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!» 21.05 «Табаррук қадамжолар». Соҳибқирон излари... 21.25 «Рақс театри одимлари». «Тановар» миллий рақс ансамбли. 22.10 «Ватанни севмоқ иймондандур...» Публицистик кўрсатув. 22.50 «Стадионда учрашамиз». Кинокўрсатув. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55 Футбол. Европа чемпионати. 00.45 — 00.55 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.25 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия). 19.15 «Блиц». Фотокўрик. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Бизнес-уик». 20.10 «АРТ-журнал». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Видеогид». 21.20 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.00 «Кинонигоҳ». 23.40 — 00.40 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Эртак учун раҳмат». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».

* * *

18.10 — 20.40

*

20.40 «Бу ажиб дунё».

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар. 21.35 «Тропиканка сири». Телесериал. 22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель». 19.00 «Сирдошим». 19.30 «Солиқ ҳақида сабоқлар». 19.45 «Етакчилар». 20.00 Эълонлар. 20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.55 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 21.25 «Америка бизнесининг тарихи». 8-кўрсатув. «Жон Рокфеллер ва олигопориянинг туғилиши». 21.55 Эълонлар. 22.00 Долзарб репортаж. 22.40 «Дорихона эшитади». 23.20 «Кулгу асли қаримас». 23.50 Эълонлар. 23.55 — 00.05 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 19

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури. 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Стадионда учрашамиз». Кинокўрсатув. 8.55 «Қишлоқ тадбиркорлари». Имконият излаб. 9.25 «Ёшлик» студияси. «Ватанпарвар». 9.55 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Севги рақси». 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Кўнгил кўприклари». Публицистик кўрсатув.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Абитуриент-96. Кимё. 11.00 Янги алифбони ўрганамиз. 11.30 Абитуриент—96. Физика. 12.00 «Маслёнкалик бузоқча». Мультфильм. 12.20 Футбол. Европа чемпионати. 14.00 — 14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Ўйинқаро болалар». Мультфильм. 18.20 «Кичкинтоймиз — гижинг-тоймиз». 18.55 «Фан фидойилари». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, Фирдавсий мукофоти совриндори Шоислом Шомуҳамедов. 19.15 Спорт хабарномаси. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». Қўшиқлар кўрик-танлови. 21.25 Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. Экранда — Сирдарё вилояти. 21.55 Футбол. Осиё кубоги. Ўзбекистон — Тожикистон. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55 Футбол. Европа чемпионати. 01.25 — 01.35 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.30 ТВ II намойиш этади. 18.40 «Кулгига нима етсин!». 19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Компьютер-Осиё». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ҳайвонот оламининг сирлари». 21.50 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 23.20 — 00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Армудлар». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».

* * *

18.10 — 20.40

*

20.40 «Тоғ капалаклари». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар. 21.35 «Тропиканка сири». Телесериал. 22.25 «Мусиқа ҳақида мулоқот». Моцарт. 1-кўрсатув. 23.10 — 23.15 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель». 19.00 «Мафтункор табиат». 19.20 «Уй остонадан бошланади». 20.00 Эълонлар. 20.05 «Ҳамкорлик — тараққиёт нишонаси». 20.30 «Тошкент оқшомида». 21.30 «Дунё ва болалар». 22.00 Эълонлар. 22.05 «Жаҳон мумтоз саҳнаси». Ёш ўзбек ижрочилари. 22.35 «Кинематограф». 23.25 Эълонлар. 23.30 «Мен яшашни истайман». Ф. Хўжаев таваллудининг 100 йиллигига бағишланган кўрсатув. 24.00 — 00.10 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 20

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури. 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.35 «Ака-ука Эшжоновлар». Мусиқий дастур. 9.05 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал. 9.20 «Кўҳна тарих». Кинодастур. 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Фармон ва ижро». Рақобат ҳақиқат демакдир.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Абитуриент-96. Биология. 10.55 Ўзбек тилини ўрганамиз. 11.20 Абитуриент-96. Адабиёт. 11.45 Инглиз тили.

*

12.20 Футбол. Европа чемпионати. 14.00 — 14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Той бола». 18.30 «Чемпион билан учрашув». Щуҳрат Аҳмедов. 18.50 «Менда фикр бор». Телевизион клуб. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 «Юзма-юз». Мулоқот. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». 21.05 «Табаррук қадамжолар». Соҳибқирон авлодлари. 21.25 «Ҳофизлар хониш қилганда». Мусиқий дастур. 21.55 «Бўстон». Телевизион журнал. 22.35 «Кино ва телевидение оламида». Кинокўрсатув. 23.15 Мусиқий дақиқалар. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55 Футбол. Европа чемпионати. 01.25 — 01.35 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия). 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Дармон». 20.10 «Сизнинг услуб». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Автосалон». 21.20 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.00 «Кинонигоҳ». 23.40 — 00.40 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Музей залларини бўйлаб». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».

* * *

18.10 — 20.40

*

20.40 «Эстафета». Спорт кўрсатуви. 20.55 Эълонлар.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар. 21.35 «Тропиканка сири». Телесериал. 22.25 «Мусиқа ҳақида мулоқот». Моцарт. 2-кўрсатув. 23.10 — 23.15 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель». 19.00 «Компьютер-ревю». 19.25 «02» тўлқинида». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.50 «Каталог». 21.05 Эълонлар. 21.10 «Кобра». Телесериал (АҚШ). 21.55 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 22.25 «Эколот-коктейль». 22.55 «Кўнгилнинг етти кўзи». 23.25 — 23.35 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 21

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури. 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Юзма-юз». Мулоқот. 8.45 «Кино ва телевидение оламида». Кинокўрсатув. 9.25 «Қирқ ҳунар ҳам оз...». 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Ёшлик» студияси. «Мактубларингизни ўқиб...».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Немис тили. 11.00 «Маърифат маскани».

*

11.20 «Олтин мерос». Эшвой. 11.50 «Бўстон». Телевизион журнал. 12.30 «Ҳамкорлик самараси». Ширага қарши кураш усули. 12.45 «Ана Бумбо келди». Болалар учун фильм. 14.00 — 14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Синфдош». Тележурнал. 18.40 Мусиқий дақиқалар. 18.55 Хиванинг 2500 йиллигига. «Абадият ёғдуси». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Таянч устунлар». Етакчи тармоқлар. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». 21.05 «Марказ ва минтақалар». Бухоро вилояти иқтисодиётининг таркибий тизимлари. 21.45 «Пойтахт концерт залларида». Мусиқий дастур. 22.25 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи». 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55 Футбол майдонларида. 00.25 — 00.35 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Эртак». 18.25 «Юлдузлар». 18.55 «Блиц». Фотокўрик. 19.05 «Оҳанглар оғушида». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Сиздан ишорат...». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ривоят». 21.10 «Эртага — шанба». 21.25 «Мафтункор чеҳралар». 21.50 «Таманно». 22.00 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.40 — 23.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Менинг республикам». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».

* * *

18.15 — 20.40

*

20.40 «Бир умр мобайнида». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30

*

21.30 Янгиликлар. 21.35 «Тропиканка сири». Телесериал. 22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель». 19.00 «Учқун». 19.20 «Кафолат». 19.50 «Билиб қўйган яхши». 20.15 Эълонлар. 20.20 «Ўтмишсиз келажак йўқ». 20.50 «Режиссёр». 21.20 «Бизнес-академия». 21.45 Эълонлар. 21.50 «Мусиқий меҳмонхона». 22.20 «Бу бўстон аро...». 22.50 Эълонлар. 22.55 «Кинематограф». 23.45—23.55 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 22

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури. 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.35 «Таранну́м». Мусиқий дастур. 9.05 «Яшил чироқ». Телемусобақа. 9.50 «Қайнона». Бадиий фильм. 11.10 «Сўз сеҳри». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, аскиячи Махсум Қозоқовнинг 75 йиллигига. 11.40 «Кичкинтой устахонаси». 12.10 «Ғазалхон ёшлигим». Тележурнал. 12.40 — 14.10 «Маънавият» видеоканали.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Қувноқлар даврасида». 18.30 Спорт хабарномаси. 18.40 «Пул ҳангомалари». Ғ. Ғулом ҳажвиялари асосида. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 20.15 «Бу ажиб дунё». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». Қўшиқлар кўрик-танлови. 21.30 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» — «Нефтчи». 23.00 «Жаҳон бир ҳафта ичида». 23.15 «Ўзбекистон юлдузлари». Мусиқий дастур. 23.50 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

II

9.00 «Мультфейерверк». 9.15 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам». 9.35 «Компьютер-Осиё». 10.05 «Ҳайвонот оламининг сирлари». 10.55 Болалар учун фильм. 12.35 «Автосалон». 12.55 Оҳанглар ва Эълонлар. 13.35 «Кинонигоҳ». 15.15 «Спорт қитъаси». 18.00 «Совға». 18.20 Эълонлар. 18.25 «Олам». Маърифий кўрсатув. 19.15 «Оҳанглар оғушида». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Мактуб». 20.05 «Имкон чўққилари». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Кўнгил». Дилшод Шамснинг муаллифлик кўрсатуви. 21.30 Видео янгиликлари. 21.50 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.30 — 00.10 Видео — «О».

III

16.35 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
16.45 — 20.40

*

20.40 Футбол. Европа чемпионати. 1/4 финал. 22.40 Эълонлар. 22.45 «Театр воқеалари». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси
23.30 — 24.00

*

24.00 — 00.10 «Ғилон». Телефильм.

IV

10.00 «Болалар интерфестивали-96». Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунига бағишланган кўрсатув. 11.00 Эълонлар. 11.05 — 12.25 «Капитан Врунгелнинг саргузаштлари». Мульттўплам.

* * *

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель». 19.00 «Бу ажиб дунё». 19.20 Янгиликлар. 19.30 «Чинсэн». 20.00 Эълонлар. 20.05 «Олам ва одам». 20.30 «Эсдалик учун дастхат». Роза Бобоева. 20.55 «Сайёрамиз садоси». 21.15 «Рақслар қанотида». Греция санъати. 21.45 Эълонлар. 21.50 Кинонинг олтин асри. «Катта пойга». Бадиий фильм. 23.30 Эълонлар. 23.35 — 23.45 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 23

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури. 8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур. 10.00 «Ватанимга хизмат қиламан!». 11.00 «Шоҳруҳ» клуби. 11.30 «Цирк! Цирк! Цирк!». 12.00 «Ташриф». Дам олиш дастури. 12.40 «Санъат усталари». Ўзбекистон халқ артисти Тўти Юсупова. 13.40 — 15.10 Футбол. Европа чемпионати.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Зумраша». Ҳажвий киножурнал. 18.20 «Маҳалламиз болалари». Телемусобақа. 19.05 «Ойнаи жаҳонда...». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Панорама» (рус тилида). 19.55 Эълонлар. 20.00 «Эътироф». Япониянинг Ўзбекистондаги элчиси Укеру Магосаки билан суҳбат. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ҳафтанома». 21.00 Эълонлар. 21.05 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». 21.10 «Мусиқа жавони». Тележурнал. 22.00 «Сени излайман». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм. 22.40 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Наврўз» — «Нурафшон». 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ҳафтанома». 24.00 Футбол. Европа чемпионати. 01.30 — 01.40 Тунги концерт.

II

9.00 «Эртак». 9.10 «Блиц». Фотокўрик. 9.20 «Сиздан ишорат...». 9.50 «Ривоят». 10.00 «Мафтункор чеҳралар». 10.25 «Таманно». 10.35 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал (Миср Араб Республикаси). 11.30 «Мактуб». 11.40 «Имкон чўққилари». 12.00 «Кўнгил». 12.30 Видео янгиликлари. 12.50 Оҳанглар ва Эълонлар. 13.30 — 15.10 Видео — «О».

* * *

17.30 «Келгуси ҳафтада». 17.45 Эълонлар. 17.50 «LEGO» сайёраси. 18.15 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал (Миср Араб Республикаси). 19.10 «Оҳанглар оғушида». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Панорама» (рус тилида). 19.55 Эълонлар. 20.00 «Шахс ва баҳс». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ҳафтанома». 21.00 Эълонлар. 21.05 Футбол олами. 21.35 «Илҳом сатрлари». 21.40 «Келгуси ҳафтада». 21.50 «Даракчи». 22.00 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.40 — 00.20 Видео — «О».

III

16.45 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
16.55 — 22.15

*

22.15 Эълонлар. 22.20 — 22.45 «Панорама».

IV

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!». 10.30 Эълонлар. 10.35 «Эртакларнинг сеҳрли олами». 12.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 12.15 Эълонлар. 12.20 «Парле ву франсэ?». Француз тили ҳамма учун. 12.50 «Мазза!». 13.05 «Жонли сайёра». 13.25 «Ҳар соҳадан бир шингил». 13.40 Киносалон. «Тутинган ота». Бадиий фильм. 2-серия. 15.00 «Оқ соя». 15.30 «Учувчи шифокорлар». Телесериал. 1—2-сериялар (Англия).

* * *

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель». 19.00 «ТВ IV да етти кун» (рус тилида). 19.15 «Телеташриф». 19.30 Эълонлар. 19.35 «Бу ажиб дунё». 19.55 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 20.25 «Иштирок этувчилар». 20.55 «Туризм-ревю». 21.35 Эълонлар. 21.40 «Сенинг вақтинг». 22.10 Киносалон. «Тутинган ота». Бадиий фильм. 3-серия. 23.40 Эълонлар. 23.45 — 23.55 «Хайрли тун!».

БИР ПИЁЛА ЧОЙ УСТИДА

«АМИР ТЕМУР» ҚОЗОҚ САҲНАСИДА

Чимкентдаги Ж. Шанин номли қозоқ драма театри соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги муносабати билан «Амир Темур» спектаклини саҳналаштирди.

Театр жамоаси спектакль премьерасига ўзбекистонлик бир гуруҳ мутахассисларни ҳам таклиф этди.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, қозоқ драматурги Исроил Сафарбой ҳазрат Амир Темур образини яратишда ўзига хос ижод намунасини кўрсатиб, тарихий ҳақиқатга холис ёндашишга уринган. Спектакль анча жиддий, қайғули, шунингдек, маъноли ва мазмунлилиги билан диққатга сазовор. Асарнинг саҳнавий кўринишида ҳам тарихнинг тилсимлари жимжимадор бўёқ ва турли ашёларда чуқур маъно касб этган. Айниқса, Темур ва унинг аъёнлари хатти-ҳаракатлари инсоний одоб-ахлоқ доирасида характерли тасвирланган.

Э. ХУШВАҚТОВ,
драматург.

• Юзма-юз

«Мирзо» деб номланган жажжи кулги театрининг ташкил этилганига бир йил бўлди. Мазкур театр ижодкорлари шу кунгача республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларида бўлиб, меҳнаткашларга қувонч ва шодлик улашиб, кулдириб келаётирлар. Театрга таниқли кулги устаси Мирза Холметов бошчилик қилмоқда.

БИР ЁШЛИ ТЕАТР

— Шу кунларда кўпчилик ўзи ташкил этган фирма ёки магазинга ўзининг номини қўйиб олмоқда. Сиз ҳам бу урфга шунчаки риоя қилдингизми ёки бошқа сабаби ҳам борми?

— Сезиб турибман. Бошлиқ бўлганингиз учун ўз номингизни қўйиб олганмисиз, демоқчисиз-да. Асло. Аввало, кўплашиб туғилажак чақалоғимиз — театримизга муносиб ном излади. У деб кўрдик, бу деб кўрдик. Хуллас, менинг исмимга келиб тўхтадик. «Мирзо» менинг номим бўлишидан ташқари театримиздаги ижодкорларнинг феъл-атвори ва кайфиятини ҳам ифодалайди. Ҳар бир ҳарф рамзий маънога эга бўлиб, Маҳоратли, Истеъдодли, Роса Завқли Одамлар театри деган тушунчани англатади. Театрга ишга кирмоқчи бўлганлар ҳам ана шу асосда саралаб олинади.

— Ёзувчиликка ҳам рағбатингиз бор дейишади...

— Жуда тўғри, даъвойим эмас, рағбатим кучли. Анча-мунча шеърлар ҳам битганман. Бинойидек. Худо менга артистликдан ташқари ёзувчиликдан ҳам «юқтирган» шекилли, деб ўйлаб қоламан. Буни сизга ҳазил тариқасида айтаётган бўлсам-да, сабаби ҳам йўқ эмас. Баъзан кўча-кўйда яёв, ёхуд трамвай ва троллейбусда юришга тўғри келиб қолади. Шунда ўз-ўзидан теварак-атрофдаги одамларнинг қизиқ-қизиқ, теша тегмаган гаплари қулоғимга чалинади. Атайлаб қулоқ солмай дейман-у, барибир эшитавераман. Ёки бирорта одамнинг хатти-ҳаракатидан, феъл-атворидан қизиқарли деталлар топиб оламан. Ана ўшандай пайтларда учратганларимни ва кўрганларимни дарров ёзиб қўяман. Қарабсизки, битта ҳангома, битта латифа тайёр-да. Яқинда юрагим бетлаб бу соҳада каттароқ ишга қўл урдим: «Болажон» номли сценарий ёздим. У Ўзбекистон телевидениеси томонидан суратга олинди. Бош ролда ўзим чиққанман. Шунингдек, шогирдларим Шукрулло Исроилов билан Валижон Шамсиев, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Юлдуз Усмонова ҳамда қизи Нилуфар ҳам қатнашишган.

— Сиз бу санъаткор қўшиқларининг ихлосманди экансиз. Бунинг боиси нимада?

— Аввало, Юлдузхоннинг ўзини қаттиқ ҳурмат қиламан. У тиниб-тинчимас, фидойи ва заҳматкаш ижодкор. Изланишдан, меҳнатдан, ўз устида ишлашдан сира эринмайди. Тасаввур қилинг, фалон куни концерт деб афишалар ёзилиб, билетлар сотилган бир пайтда у касалхонага тушиб қолади. Муолажа олиб, даволаниши зарурлигига қарамасдан, бир амаллаб даволовчи шифокоридан рухсат олиб, белгиланган вақтда концертини ўтказиб кетган пайтлари ҳам бўлган. Унинг ўрнида бошқа санъаткор бўлганда, эҳтимол, концертни бошқа кунга қолдирарди ҳам. Бундан ташқари у ҳар бир қўшиқни юрагидан чиқариб, дард билан айтади. У билан ҳамкорликда ижод қиламиз. «Халқлар дўстлиги» саройида биргаликда концерт намойиш этдик. «Болажон»да ҳам у қизи билан қўшиқлар айтади.

— Кўпчилик санъаткорлар концертларини ёзиб олишларидан чўчишади. Сизнинг овозингиз ёзилган ленталар ҳар қадамда янграйди. Бундай ёзиб олишлар оммалашиб кетиб, концертингизга томошабин кирмай қолишидан қўрқмайсизми?

— Йўқ. Ҳақиқий санъат қанчалик кўп оммалашса, шунчалик қадри ошади. Мақтаняпти демангу, ҳозиргача бўш зал у ёқда турсин, бир неча ўриндиғи бўш залда концерт берганимни эслолмайман. Шукрки, борган жойим ҳамиша гавжум ва тирбанд. Энди ёзиб олиш хусусида нима десам экан. Ҳар сафар концерт бошланишидан аввалроқ кимдир албатта менга «Отам ёки онам касал ётибди, рухсат берсангиз овозингизни лентага ёзиб олиб, уларга эшиттирсам, зора кўнгиллари кўтарилиб, тузалиб кетишса, сизни жуда яхши кўришади», деб илтимос қилади. Унинг қанчалик тўғри ёки нотўғри гапиргани менга қоронғи, лекин йўқ дея олмайман. Битта ҳангома ёки латифа билан битта беморни тузатсам ёмонми?

— Фарзандларингизнинг қандай касб эгаллашини хоҳлардингиз?

— Худо берган уч ўғил ва бир қизим бор. Тўрттовиниям ўзимга ўхшаб қизиқчи-кулдирувчи бўлишларини истайман. Нега десангиз, одамларга самимий кулги улашган одамга яратганнинг мағфирати ёғилармиш.

— Инсонлардаги қайси одатларни хушламайсиз?

— Ёруғ дунёнинг бандалари хилма-хил. Кулгини тушунмаган кишиларни ночор ва бахтсиз деб биламан. Уларга жуда ачинаман.

— Ўзбекнинг тўй-ҳашами артистсиз ўтмайди. Сизни таклиф қилиб келишганда хизмат ҳақини олдиндан айтасизми ёки...

— Ҳар ким ўз ҳолига қараб, десам тўғрироқ бўлади. Ҳеч қачон шунча берасиз деб айтмаганман ва бундан кейин ҳам айтмасам керак. Борига барака, топганим тирикчиликка, рўзғорга, бола-чақага, борди-келдига бемалол етиб ортади. Беш панжани баравар... менга тўғри келмайди.

— Ижодкор, санъаткор ҳамиша режа билан яшайди. Айни шу кунларда қандай ишлар билан бандсиз?

— Шу йилнинг 10-12 май кунлари «Халқлар дўстлиги» саройида янги томоша дастури кўрсатдик. Биз билан бирга қўқонлик Тоҳирбек Маҳкамов, Матёқуб Матжонов, Болтавой Тошматов ва Равшан Жўраев қатнашди. Ушбу дастуримизни тайёрлашда бизга таниқли режиссёр, Ўзбекистон халқ артисти Баҳодир Йўлдошев жуда катта ёрдам берди. Айни шу кунларда яна янги томошалар тайёрлаш учун елиб-югуриб юрибмиз.

— «Халқ сўзи» ўқувчиларига тилакларингиз?

— Камроқ кийиб, камроқ ебичсангиз ҳам кўпроқ кулинг. Беғубор кулги сиҳат-саломатлик ва хуш кайфият гаровидир. Томошаларимизга тез-тез ташриф буюриб туришни унутманг. Ҳамиша биз хизматда-ю, сиз иззатда...

«Халқ сўзи» мухбири
Г. ҲУСАНОВА суҳбатлашди.

ҲАЗИЛ – ҚОБИЛИЯТНИ КАШФ ЭТДИ

Канадалик бастакор Х. Морганнинг антиқа қобилияти Америка қитъаси олимларини ҳайратга солди.

Бастакор аввалига Нью-Йоркда бўлган мусиқашунослар йиғинида ўзи ёзган янги мусиқасини ижро этиб, барчани лол қолдирди. Энг қизиғи, йиғин ўрталарида танаффус пайти рўй берди. Форум иштирокчилари Морганга ҳазил қилиб, унинг гитарасини 120 қаватли бинога бекитишди. Бастакор залда, одамлар қуршовида туриб, ҳозир гитараси 117-қаватнинг ҳожатхонасидаги яшикдалигини аниқ айтиб берганидан одамлар ёқаларини ушлаб қолишди. Ҳозир ўнлаб илмий марказ олимлари Морган устида тадқиқотларини бошлаб юборишди. Бироқ ҳали ҳеч ким бирор жўяли гап айтолмаяпти.

АРИЛАРГА ХУШ ЁҚҚАН КРЕМ

31 ёшли тибетлик деҳқон Хен Чун шу пайтгача узоқ шаҳарларга бориш нари турсин, яқинидаги туман марказига ҳам қадам босмаган экан.

У туғилган куни маза қилиб дам олиш ниятида шаҳарга боришни кўнглидан ўтказди. Дугонасидан крем, атир-упа олиб, пардоз қилишга тушди. Кремни юзига суртиши биланоқ тепасида арилар галаси пайдо бўлиб, юзига ёпишди. Бечора Хен қўрққанидан ҳушидан кетди. Лекин арилар зиён-заҳмат етказишмади. Фақат юзидаги кремини «ялаб» кетишди. Воқеа содир бўлган жойга етиб келган дўхтирлар Хенга таскин беришдан нарига ўтишмади. Бу ҳодисани шу ерлик асаларичи: кремдан арилар яхши кўрган гул ҳиди анқиган, дея изоҳлади.

БОҒ – УЧ ТУНДА ЙЎҚ БЎЛДИ

Куженер туман (Мари республикаси) марказида янги ташкил этилган маданият боғи уч кечада вайрон бўлди.

Боғ раҳбарлари ҳомий топишиб, Бразилия, Малайзия, Африкадаги ўнлаб давлатлардан 12 миллион долларга ранг-баранг гуллар, дарахт кўчатлари келтириб экишувди. Хорижий чинни фавворалар ўрнатишиб, йўлаклар чеккасида одамларни қўшалоқ, бақалоқ қилиб кўрсатадиган ойналар қўйишганди. Болалару катталар бир ой ичида боққа ўрганиб қолишганди. Ҳар кеч гавжум эди. Бир куни боғ маъмурияти тушган даромаднинг бир қисмини мукофот тариқасида ишчиларга тарқатди. Шу кеча ҳамма қиттак-қиттак отиб, тарашадек қотди. Эрталаб не кўз билан кўришсинки, на бирор туп гул, на бир туп дарахт кўчати соғ қолибди. Ҳаммасини қишлоқ хонадонларидаги эчкилар ғажиб кетишибди. Боғ маъмурияти етказилган зарарни тўлашсин, деб эчки эгаларини судга берди. Аммо мол эгалари пул тўлашдан кўра, эчкиларини боғ ихтиёрига қолдиришни афзал кўришди. Эринмаган боғ ходимлари бир бурчакдан кўра ясашиб, ҳайвонларни қамаб қўйишди. Лекин ярим кечаси очиққан моллар кўрадан чиқиб, қолган-қутган экинларини ҳам еб битиришди. Учинчи кечаси эса ойналар ҳам, фавворалар ҳам изсиз йўқолди. Туман ички ишлар бўлими изқуварлари туллару дарахтларни эчкилар бўйнига ёзишди, лекин ҳалигача фаввора-ю ойналарни қайси «эчки» ўмарганлигини билишолмаяпти.

КИЙИКЛАР ... ҚАЙТИБ КЕЛДИ

«Зарафшон» қўриқхонаси нафақат Самарқанд вилоятида, балки республикамизда ҳам наботот оламини асровчи табиатнинг ягона ноёб ва нодир хазинаси ҳисобланади.

Асрлар давомида табиийлигини сақлаб келаётган бу масканнинг ўз ҳаёти ва яшаш қонунияти бор. Унинг турли-туман ўсимлик ва ҳайвонот дунёсига назар ташласангиз, бир-бирига занжирсимон боғланган ҳаёт кечмиши, яшаш тарзини кўриб, беихтиёр ҳайратланасиз. Бу ҳаёт қонунини бузиш асло мумкин эмас.

«Зарафшон» тўқайзорига билиб, билмай кўп озор етказдик. Хайриятки, мустақиллик шарофати туфайли бу хатолар тузатилмоқда. Қўриқхонанинг ҳайвонот дунёси яқинда яна бир камёб жонзот тури билан бойиди. Бу ерга Қорақалпоғистоннинг Бадайтўқай қўриқхонасидан 6 бош Бухоро хонгул кийиги олиб келинди. Бунинг учун қўриқхона ичидан 3 гектар ер ажратилиб, атрофи 2,75 см. баландликдаги сим тўрлар билан ўралди.

Бу хайрли ишда республика ўрмон хўжалиги Давлат қўмитаси бош-қош бўлиб, моддий томондан ёрдам кўрсатди. Айниқса, Франциянинг Элен-Буа шаҳар ҳокими доктор Антуан Семперэ ва Франциянинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси жаноб Жан Пол Везианнинг хизматлари жуда катта бўлди. Улар кийикларни келтириш, парваришлаш, кўпайтириш учун беш йиллик шартнома туздилар. Бунинг учун 500 минг доллар миқдорида пул ажратилди. Шундай қилиб, «оҳу кўз», «чўл бекаси» деб ном олган кийиклар «Зарафшон» этакларига яна қайтиб келди.

Қ. ҲАЙДАРОВ.

• ТАНСИҚ ТАОМЛАР

Скандинавия мамлакатларида қадимги даврларда викинг деган халқ яшаган. Ана шулардан товуқ пиширишнинг ибтидоий усули шведларга мерос бўлиб қолган. Товуқни сўйгач, ичакчавоғи олиб ташланади, ювилади ва туз сепилади, пати юлинмайди. Соз тупроқдан лой қорилиб товуқнинг устига чапланади, бу бамисли гуваладек бўлади. Сўнг у бундай усулда пиширилади: ердан ўчоқ ковланади, ўчоқ устига йўғонроқ симданми ёки ингичкароқ темирданми қўйиб панжара ҳосил қилинади.

ВИКИНГЧА ДИМЛАМА

Металл панжара устига муштдай-муштдай келадиган тошлардан терилади, унинг устига лой чапланган товуқ қўйилади, атрофига ва устига яна тошлар терилади. Ана энди остидан олов ёқилади, аланга тошлар орасидан ўтиб ёнади. Тахминан бир соат ёнгандан сўнг тошлар олиб ташланиб гувала аста синдирилиб, орасидан буғланиб турган селликкина товуқ гўшти ажратиб олинади. Патлари ва териси лойга ёпишганлиги учун осон ажрайди. Худди шундай усулда карп, сазан балиқларини ҳам пишириш мумкин. Балиқ ичига сельдер, укроп каби ошкўклардан ва нордон мевалардан солса яхши бўлади. Бу 15 дақиқача пиширилса бас.

МАРҲАМАТ, ЯНА САВОЛ БОРМИ?

БОЙСУНТОҒ

Бойсунтоғ қаерда жойлашган? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Ш. РАҲИМОВ,
Хоразм вилояти.

— Ўрта Осиёдаги бу тоғ Ҳисор тизмасининг жануби-ғарбий тармоғи, шимоли-шарқдан жануби-ғарбга 150 км. чўзилган. Энг баланд нуқтаси 4424 м, айрим қисмлари: Қуштанг (3723 м), Кетмончопти (3168 м), Саримас (1890 м), деб аталади. Ўртача баландлиги 3000-4000 м, 3000 м. дан баланд Газа, Беловоти довонлари бор. Бойсунтоғ Шерободдарё билан Сурхондарёнинг сув айирғичи. Бойсунтоғнинг замини герцин ва альпорогенизислари даврида бурмаланган. Бойсунтоғнинг жануби-шарқи тик ва камар. Шимоли-ғарби эса қия ва узун. Замини Кембрийдан олдин ва Полеозой эрасида пайдо бўлган гранит, гранодиорит, гнейс, сланецдан иборат. Бу жинслар қаттиқ бўлгани учун емирилмаган, ўткир қирралари ва учли чўққилари бор. Жануби-шарқий ён бағрининг иқлими анча юмшоқ (3000 м. гача) ва сернам. Денгиз сатҳидан 1200-1500 м. баландликда, ёзда ҳарорат 25 даража, қишда — 0 даража, 2500-3000 м. баландликда, ёзда эса 17, қишда —6 даража бўлади. Энг паст ҳарорат 750-800 м. баландликда -17 даражадан 25 даражагача совуқ бўлади. Баландлик ошган сари ёғин кўпая боради. Камарчи ва Бойсунда 396-445 мм. Чошболо ва Сангарда 739-790 мм. ёғин бўлади. Бойсунтоғ ён бағирларидан Қайроқсой, Гуматаксой, Шотутсой, Шўрчоп, Палғар, Қизилсой, Эрғойли, Мочайдарё каби серсув сойлар оқиб тушади. Бойсунтоғ ён бағирларида оқ қурай, қизилмия, янтоқ, қўзиқулоқ, карач, қилтиқ каби ўтлар ўсади. Арчазорлар бисёр.

Ё ОТИНГ ЧИҚСИН, Ё ЎТИНГ ЧИҚСИН

КЕЛИНГ, ТИЛИМИЗНИ ҚАЙРАБ ОЛАЙЛИК
ЁКИ МАҚОЛЛАР ИЗОҲИ

(Ўт жигардан чиқадиган суюқлик).

Уни «ўтака», «заҳра» ҳам дейдилар. «Ўти ёрилди», «Ўтакаси ёрилди», «ўти учди», «заҳраси учди» иборалари «Ўлгудай қўрқиб кетди» деган маънодадир. «Ё номинг чиқсин, ё жонинг чиқсин», «Ё ловуллаб ён, ё донғинг чиқсин» деб ҳам қўлланиладиган мазкур мақол билан: «Бир ишга киришдингми, унга маҳкам ёпиш, ғайрат, жасорат, фидойилик кўрсат ва шу ишни охирига етказ, токи одамлар сенга қойил қолишсин, улар ўртасида номинг чиқсин, обрў-эътибор қозон», демоқчи бўладилар. «Аҳмаджон хотини, қариндошлари, ёр-дўстлари билан хайрлашар экан, худди ҳозир урушга кириб кетаётгандай, «ё чангим чиқади, ё донғим чиқади!» — деди (А. Қаҳҳор).

«ҒАРОЙИБ МУСОБАҚА»

Фарғона шаҳридаги 13-ўрта мактабда ўзига хос мусобақа бўлиб ўтди. Унда мактабнинг юқори синф ўқувчилари тўпни боши ва оёғи билан ерга туширмай, машқлар кўрсатишда ўз маҳоратларини намойиш этишди.

Тўпни боши узра узоқ вақт туширмай маҳорат кўрсатган Сергей Воронцов биринчи турнир ғолиби бўлди. Тўпни оёғи билан ерга туширмай турли ҳунарлар кўрсатган Андрей Губановга тенг келадиган рақиб топилмади.

Кўпчиликнинг эътиборини тортувчи, ажойиб футбол томошаларини мамлакатимизнинг тўрт карра чемпиони «Нефтчи»нинг ўз майдонидаги ўйинлардан олдин намойиш қилиш ҳақидаги таклифлар кўпчиликка маъқул тушди.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

Номзод Султонов Самарқанд давлат қурилиш ва меъморчилик институтининг санъатшунослик кафедрасида узоқ йиллардан буён меҳнат қилиб, талабаларга мусаввирлик сирларини ўргатиб келмоқда. Ҳозир профессорнинг ўнлаб шогирдлари ўзи билан бирга меҳнат қилаяпти.

СУРАТДА: Н Султонов ижодхонасида.

Т. НОРҚУЛОВ олган сурат.

Бир хотин фотографга марҳум эрининг сувратини олиб келипти.

— Шу сувратни катта қилиб бера оласизми?

— Ҳа, албатта.

— Бошидаги шляпасини олиб ташлаёласизми?

— Албатта. Фақат унинг сочлари қанақа бўлганини бизга айтсангиз бўлди.

— Нима учун? Шляпасини олиб ташлагач, ўзингиз кўраверасиз.

* * *

— Ё ичишни ташлайсиз ё кўздан ажраб, кўр бўлиб қоласиз. Танланг ўзингиз, — деб таъкидлади врач беморга.

— Биласизми, доктор, мен кекса одамман, назаримда, кўрадиган нарсанинг ҳаммасини кўриб бўлдим, шекилли.

* * *

Семиз одам туристларни олиб юрадиган извошчидан «бўшмисиз?» деб сўради. Извошчи имо билан отига ишора қилиб, шивирлади:

— Отим сизни кўриб қолмасдан тезроқ чиқа қолинг!

* * *

— Кўп ташкилотларда, — дея маъруза қилмоқда янги директор, — одамларнинг ярми ишлайди, ярми бекорхўжа... Бундан буён бизда бунинг акси бўлади.

Республика об-ҳавони кузатиш маркази хабар қилади:

15-19 июнь. Республикамиз ҳудудида салқин ва қуруқ ҳаво ҳукм суради. Фақат баъзи тоғли туманларда ва Фарғона водийсининг тоғ ён бағирларида қисқа муддатли ёмғир ёғиши ва момақалдироқ бўлиши мумкин. Ҳарорат меъёридагича бўлиб, кечалари 12-15, кундуз кунлари 27-32 даража, жанубда эса кечалари 15-20, кундуз кунлари 30-35 даража иссиқ бўлади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.
Эълонлар 36-09-25, Вахтёр-33-10-60

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Н. Тошев.
Навбатчи — Р. Жумаев.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0319 Буюртма Г. — 0319 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топшириш вақти—21.00 Таҳририятда ҳажми 7 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топширилди — 22.30. 1 2 3 4 5 6